

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

РЕЗИДЕНТУРА

АНГИОХИРУРГИЯ

мамандығы

Астана 2010

АЛҒЫ СӨЗ

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы **ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ЕНГІЗГЕН.**

2 АЛҒАШ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

3 **ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ** «Ангиохирургия» мамандығы бойынша резидентураға арналған Қазақстан республикасының 2009 ж. мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 **ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ** Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2010 жылғы 23 қарашадағы № 916 бұйрығымен бекітілді.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пән сағаттарын бөлу	9
3. Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	11
4. Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны	27
5. Оқу және оқыту әдістері	32
6. Білімді бағалау	32
7. Клиникалық база	32
8. Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі	33

Бұл үлгілік оқу бағдарламасын Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

1 Түсіндірме жазба

Кіріспе

Ангиохирургия – қантамырлар және лимфа тамырларын зерттейтін, олардың құрылысы мен қызметтерін, патологиялық жағдайлары мен ауруларын, аурудың диагностикасы, алдын алуы және консервативтік және операциялық (хирургиялық) жолмен емдеуді қарастыратын медицинаның күрделі бөлімі.

Жыл сайын тамырлар ауруларымен сырқаттанған науқастар саны өсуде, олар мамандардың арнайы көмегін қажет етеді. Сондықтан артериялар мен веналар ауруымен сырқаттанатын адам санының көбеюі болжамдануда. Қантамырлар хирургиясының өзекті мәселелері айқын. Осы мәселе бойынша көптеген клиникалық және тәжірибелі жұмыстар жүргізіліп жатқанымен, толық шешімін таппауда, отандық ангиохирургия дамуы баяу жүруде. Бұның себебі, қазіргі уақытта жүргізіліп жатқан артериялар пластикасының нәтижесі тиімді емес және жүргізілген іс-әрекеттер асқынулар тудыруда. Алдыңғы қатардағы қантамырлар саласындағы хирургтардың басты бағыты – қазіргі талаптарға сай артериялық протездер дайындау.

Резидентурада мамандарды даярлау денсаулық сақтау саласындағы өкілетті органдар бекітетін клиникалық мамандықтар бойынша жүргізіледі және ҚР 2009 жылғы мемлекеттік білім беру стандартына сәйкес іске асырылады. Резидентураның білім беру бағдарламаларын меңгерген және мемлекеттік аттестациядан сәтті өткен тұлғаларға ангиохирургия мамандығы бойынша біліктілік беріледі.

Пәннің мақсаты: дәрігер-ангиохирург болып жұмыс істейтін білікті маман даярлау.

Пәннің міндеттері:

- ангиохирургияның теориялық мәселелерін тереңірек меңгеруге үйрету;
- диагностиканың заманауи принциптері бойынша практикалық машықтарды жетілдіру, дәлелді медицина тұрғысынан алғанда зерттеу нәтижелерін операция алдындағы дайындық әдісімен және ангиохирургиялық операциялар жасау тәсілі арқылы интерпретация жасауды үйрету;
- ангиохирургиялық араласуларды талап ететін түрлі жағдайлар мен аурулар кезінде дәрігерлік білікті көмекті өз бетімен жүзеге асыруға машықтандыру.

Білім берудің түпкілікті нәтижелері

Резидент:

- республикадағы хирургиялық көмекті ұйымдастырудың жалпы мәселелері, аурухана-емхана мекемесінің жұмысы, медициналық жедел жәрдемнің жұмысын ұйымдастыруды;
- тамырдың негізгі ауруларының этиологиясы, патогенезі, клиникалық симптоматикасы, олардың профилактикасы, диагностикасы және емдеу принциптері, хирургиялық шекаралық жағдайлардың клиникалық симптоматикасын;
- шұғыл жағдайларда, тамыр аурулары кезінде, жаракат алған кезінде қойылатын

13. Коваленко В.И. Хирургическое лечение больных облитерирующими поражениями брюшной аорты и артерий конечностей. – 1980.
14. Лохвицкий С.В., Богомолов А.Д. Клиника и диагностика хронического лимфатического отека конечностей. – 1982.
15. Коваленко В.И., Магзумов Г.К. Хирургическое лечение варикозной болезни вен нижних конечностей. – 1983.
16. Лохвицкий С.В., Афанасьев А.Н. Методы исследования регионального кровообращения и микроциркуляции при облитерирующих заболеваниях артерий конечностей. – 1980.
17. Лохвицкий С.В., Баширов А.Б., Морозов Е.С. Трофические язвы. – 1988.
18. Коваленко В.И. Облитерирующие заболевания (энтертерит, атеросклероз, артерий нижних конечностей). – 1981.

На казахском языке

основная:

1. Апсаров Е.А., Алмағамбетов А., Ибадильдин А.С. Хирургиялық аурулар. – Алматы: Санат, 1997. – 336 б.
2. Баширов А.Б. Госпиталдық хирургия. Т. 1, 2. – Караганды, 1994.

дополнительная:

1. Баширов А.Б., Лохвицкий С.В. Хирургиялық жедел көмек керсететінші аурулары. – Караганды, 1992. – 158 б.

8 Список рекомендуемой литературы*

На русском языке

основная:

1. Блажитко Е.М. Амбулаторно-поликлиническая хирургия: рук-во для врачей, преподавателей и студ. – Новосибирск: Наука, 2001.
2. Госпитальная хирургия: руководство для врачей-интернов / под ред. Л.Н. Биссикова, В.М. Трофимова. – СПб.: Лань, 2003. – 896 с.
3. Госпитальная хирургия: практикум / под ред. А. Игнашова, Н. Путова. – СПб.: Питер, 2003. – 800 с.
4. Руководство по неотложной хирургии органов брюшной полости / под ред. В.С. Савельева. – М.: Триада-Х, 2004.
5. Семенов Г.М. Современный хирургический инструментарий. – СПб.: Питер, 2006. – 352 с.
6. Соколов А.Г. Сосудистая хирургия и ангиология: учебное пособие. – М.: Феникс, 2006. – 176 с.
7. Федоров В.Д., Светухин А.М. Избранный курс лекций по гнойной хирургии. – М.: Миклош, 2005. – 365 с.

дополнительная:

1. Алиев М.А., Воронов С.А., Джакупов Д.А. Экстренная хирургия: краткое практ. рук-во. – Алматы: Медицина баспасы, 2001. – 191 с.
2. Газетов Б.М., Калинин А.П. Хирургические заболевания у больных сахарным диабетом. – М.: Медицина, 1991. – 256 с. – 2 экз.
3. Гришин И.Н., Подгайский В.Н., Старосветская И.С. Варикоз и варикозная болезнь нижних конечностей. – 2005. – 253 с.
4. Гуляев А.Е., Лохвицкий С.В., Ширинский В.Г. Антимикробная профилактика в хирургии. – М.: Триада-Х, 2002.
5. Де Беки М.Е., Петровский Б.В. Экстренная хирургия сердца и сосудов. – М.: Медицина, 1980.
6. Завада В.Н., Гиан Ю.М., Алексеев С.А. Хирургический сепсис: учебное пособие. – Минск, 2003. – 237 с.
7. Золингер З. Атлас хирургических операций. – М.: Медицина, 2000.
8. Лохвицкий С.В., Афанасьев А.Г., Маломуд М.Л. Диабетическая гнойная остеоартропатия. – Караганда: Полиграфия, 1995. – 153 с.
9. Алиякпаров М.Т., Баймышев Е.О., Никонов В.В. Аневризмы брюшной аорты. – Караганда, 1997.
10. Лохвицкий С.В., Богомоллов А.Д., Баширов А.Б. Реконструктивные и кожно-пластические операции при лимфэдеме. – 1985.
11. Богомоллов А.Д. Лечение хронического лимфатического отека (лимфэдемы) ба рокамерой Кравченко на Пятигорском курорте. – 1988.
12. Лохвицкий С.В., Баширов А.Б., Морозов Е.С. Комплексное хирургическое лечение диабетических гнойных остеоартропатий. – 1990.

диагностиканың және көрсетілетін шұғыл көмектің негіздерін;

- реаниматология негіздерін: қан айналысы кенет тоқтаған кездегі, тыныс алу қызметінің жіті жеткіліксіздігі кезіндегі, аллергиялық, коматоздық жағдайлардағы, қатты тоңған кезде, суға кеткен кездегі, электротравма кезінде қолданылатын реанимация әдістерінің негіздерін;
- госпитальға дейінгі кезеңде қолданылатын жалпы анестезияның негіздерін;
- ішперде қуысы ағзаларының, тірек-қимыл аппаратының, нерв жүйесінің жіті аурулары мен жарақаттары кезінде, құлақтың, тамақтың және мұрынның жіті аурулары мен жарақаттары, термиялық зардапталу, экзогенді жіті уланулар, жұқпалы аурулар, урологиядағы жіті аурулар мен жарақаттар кезінде қолданылатын диагностиканың және жедел жәрдемнің негіздерін **білуі керек.**

Резидент:

- хаттамаларға сәйкес науқастарды тексеруге қажетті аспаптық және зертханалық әдістерді тағайындауды;
- зерттеудің эндоскопиялық, рентгенологиялық және ультрадыбыстық әдістері, МРТ, КТ бойынша алынған деректерді интерпретизациялауды;
- зерттеудің зертханалық әдісі бойынша алынған нәтижелерді интерпретизациялауды;
- саралау диагностикасын жүргізуді, клиникалық диагнозды негіздеуді, емдеу хаттамаларына сәйкес адекватты терапия тағайындауды;
- реанимациялық іс-шаралардың көлемін және жүйелілігін анықтауды, қажетті шұғыл көмек көрсетуді;
- қабылдау бөлімшесінің жағдайында және госпитальға дейінгі кезеңде пациенттің өміріне қауіп төндіретін тамыр ауруларын анықтауды;
- науқастарды операцияға алдын ала адекватты түрде дайындау және операциядан кейінгі бақылауды;
- шұғыл операциялық араласуларға қатысты көрсетімдерді және қарсы көрсетімдерді анықтауды;
- гемотрансфузияға қатысты көрсетімдерді және қарсы көрсетімдерді шектеуді, гемотрансфузиялық асқынулардың симптоматикасын жасау ережесін және оларды емдеуді;
- сау және науқас адамдарды диспансеризациялауды;
- бөлімшелерде және асүйде эпидемиологиялық бақылау жасауды;
- денсаулық сақтау жөніндегі заңнамаларда қарастырылған медициналық құжаттамаларды ресімдеуді **үйреніп алуы қажет.**

Резидент:

- саусақтардың ампутациясы және экзартикуляциясы;
- сан артериясына тромбэктомия жасауға;
- профундопластика;
- кеуде симпатэктомиясы (ашық);
- кеуде симпатэктомиясы (лапароскопиялық);

- бел симпатэктомиясы (ашык);
- бел симпатэктомиясы (лапароскопиялык);
- Бибкок бойынша флебэктомия жасауға;
- Линтон бойынша флебэктомия жасауға;
- көктамырдың беріштенуі;
- перфорантты көктамырды лапароскопиялық таңуға;
- сан-мыкындық шунттауға (біржакты);
- сан-тізе астылық аутовеналық шунттауға;
- аортосандық бифуркациялық шунттауға (протез салу);
- аортаға протез жасаумен ішперде аортасының аневризмасын резекциялауға;
- аорта коарктациясын резекциялауға;
- торакоабдоминалды аневризманьы резекциялауға;
- аорта окклюзиясы кезінде құрсақтық колқаны резекциялауға;
- каротидтік эндартерэктомия;
- күретамыр бұғанаасты артериясын шунттауға;
- аорта ұйқы тамырды шунттауға;
- аяк веналарын артериализациялауға;
- пункциялық ангиографияға;
- нефрэктомия;
- бүйрек артериясына эндартерэктомия жасауға;
- құрсақ діңіне эндартерэктомия жасауға;
- артерия-веналық шунтты алып тастауға;
- эректильдік дисфункцияны түзетуге;
- тамырға және протезге екінші рет жасалған реконструктивті операциялар;
- түтік тәрізді сүйекке остеотрпанация жасауға;
- артериялық-веналық фистулды қалыптастыруға;
- өмірге қауіп төндіретін жағдайларда (кардиогендік шок, бронхоспастикалық синдром, гипертониялық криз, ангиноздық статус, , іштесте, тамырлық жіті жеткіліксіздік, өкпе артериясының тромбоэмболиясы, өкпеден қан кеті, анафилактикалық шок, геморрагиялық шок) диагностика жасау және жедел көмек көрсетуге **машықтануы қажет.**

Эндокринология		
1	Курация больных эндокринологического отделения	Курация больных, оформление больных, участие в диагностических и лечебных манипуляциях, назначение фармакотерапии.
2	Заболевание щитовидной железы	Подготовка презентации по одному из заболеваний щитовидной железы (гипотиреоз, гипертиреоз, опухоли щитовидной железы, тиреоидиты).
Итого: 18 часов		

5 Методы обучения и преподавания

Лекции: обзорные, проблемные.

Семинары и практические занятия: работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, участие в обходах, разбор тематических больных, работа в малых группах, дискуссии, презентации, обратная связь, организация научно-практических конференций.

Самостоятельная работа резидента (СРР): курация больных, работа в различных подразделениях лечебно-профилактических организаций, работа с учебно-научной литературой и контрольно-измерительными средствами, подготовка презентаций, закрепление навыков в учебно-клиническом центре на фантомах и муляжах, формирование портфолио.

6 Оценка знаний

Текущий и рубежный контроль: определяются обучающей организацией образования.

Итоговый контроль: экзамен, включающий тестирование/собеседование и оценку практических навыков.

7 Клиническая база

Отделения хирургического профиля стационаров, организации ПМСП (кабинеты врачей хирургического профиля).

2	Лечебное питание при сахарном диабете	Задачей является составить для больного сахарным диабетом программы лечебного питания с учётом гликемического профиля.
Итого: 18 часов		
Нейрохирургия		
1	Курация больных нейрохирургического отделения	Курация больных, оформление больных, участие в диагностических и лечебных манипуляциях, ассистирование на нейрохирургических операциях.
2	Сосуды головного мозга и позвоночника	Хирургическая анатомия внутренней сонной артерии, позвоночной артерии и виллизиева круга. Работа с плакатами, анатомическими атласами.
Итого: 36 часов		
Урология		
1	Курация больных урологического отделения	Курация больных, оформление больных, участие в диагностических и лечебных манипуляциях, ассистирование на урологических операциях.
2	Новые технологии в урологии	Эндоскопические технологии и их развитие в урологической службе РК. Литотрипсия.
Итого: 36 часов		
Неврология		
1	Курация больных неврологического отделения	Курация больных, оформление больных, участие в диагностических и лечебных манипуляциях, назначение фармакотерапии.
2	Черепно-мозговые нервы	12 пар черепно-мозговых нервов. Работа с плакатами, анатомическими атласами, подготовка презентации. Проверка 12 пар черепно-мозговых нервов у больных неврологического отделения.
Итого: 18 часов		
Анестезиология и реанимация		
1	Участие в анестезиологическом пособии	Подготовка больного к наркозу. Премедикация, цели и средства. Интубация трахеи. Искусственная вентиляция лёгких. Инфузионная терапия в предоперационном периоде, во время операции, послеоперационном периоде. Особенности раннего послеоперационного периода.
2	Курация больных отделения реанимации и интенсивной терапии	Острая дыхательная недостаточность, острая сердечно-сосудистая недостаточность, судорожный и гипертермический синдромы, шок.
Итого: 36 часов		

2 Пән сағаттарын бөлу

Хирургиялық емес бейін мамандықтар бойынша алғашқы білім деңгейі және жұмыс өтілі бар резиденттерге арналған оқытудың «алғашқы жылы» (хирургия, жалпы дәрігерлік практика бойынша интернатура өтпегендер)

Бейіндеуші пәндер

Пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Хирургиялық аурулар - 1	396	12	384	198
Хирургиялық аурулар - 2	396	12	384	198
Анестезиология және реанимация	288	8	280	144
Балалар хирургиясы	72	2	70	36
Клиникалық анатомия және оперативтік хирургия	72	2	70	36
Травматология және ортопедия	72	2	70	36
Офтальмология, оториноларингология	72	2	70	36
Онкология маммологиямен	36	2	34	18
Сәулелік диагностика	36	2	34	18
Сағаттың жалпы саны	1440	44	1396	720

Хирургиялық бейін мамандықтары бойынша алғашқы білім деңгейі және жұмыс өтілі бар резиденттерге арналған

Бейіндеуші пәндер

Пәндер	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Жалпы хирургия	396	12	384	198
Торакальды хирургия	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 1	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 2	396	12	384	198

Стационардағы ангиохирургия - 3	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 4	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 5	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 6	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 7	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 8	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 9	396	12	384	198
Стационардағы ангиохирургия - 10	396	12	384	198
Кардиохирургия	396	12	384	198
Сағаттың жалпы саны	5148	156	4992	2574

Бейіндеуші шектес пәндер

Пән	Аудиториялық сағаттар			РӨЖ
	Барлығы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	
Клиникалық фармакология	36	2	34	18
Сәулелік диагностика	36	2	34	18
Нутрициология	36	2	34	18
Нейрохирургия	72	2	70	36
Урология	72	2	70	36
Неврология	36	2	34	18
Анестезиология және реанимация	72	2	70	36
Эндокринология	36	2	34	18
Сағаттың жалпы саны	396	16	380	198

2	Интенсивная терапия и реанимация при угрожающих жизни синдромах	Острая дыхательная недостаточность, острая сердечно-сосудистая недостаточность, судорожный и гипертермический синдромы, шок.
Итого: 70 часов		
Эндокринология		
1	Синдром «диабетической стопы»	Инсулинотерапия. Патогенез диабетической ангиопатии. Алгоритм рациональной диагностики при гипергликемиях.
2	Заболевания щитовидной железы	Этиология, классификация, патогенез, клиника, диагностика, лечение, показания к оперативному лечению. Виды и техника операций.
Итого: 34 часа		

4.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Тема	Содержание
Клиническая фармакология		
1	Вопросы рациональной фармакотерапии при ангиохирургических заболеваниях	Экспертиза и анализ истории болезни больного, рациональности и эффективности назначенных больному медикаментозных средств и их комбинаций.
2	Фармакотерапия некоторых ангиохирургических заболеваний	Подготовка презентаций по рациональной фармакотерапии тромбозов, облитерирующего эндартериита, варикозного расширения вен нижней конечности, диабетической ангиопатии.
Итого: 18 часов		
Лучевая диагностика		
1	Рентгенография при заболеваниях сосудов	Работа в рентгенологическом кабинете и кабинете УЗИ. Флебография. Ангиография. Ультразвуковая доплерография.
2	Визуальная диагностика хирургических заболеваний костей и суставов	Анализ рентгенограмм больных с патологией костей и суставов.
Итого: 18 часов		
Нутрициология		
1	Принципы лечебного питания	Организация службы лечебного питания в Казахстане. Белки, жиры, углеводы. Калорийность питания.

Нейрохирургия		
1	Топографическая анатомия сосудов головного мозга	Внутренняя сонная артерия, позвоночные артерии и виллизиев круг.
2	Особенности нейрохирургических операций	Методика наложения трепанационных отверстий. Микрохирургическая препаровка артериальных сосудов. Клиппирование сосудов мозга. Наложение швов на артериальные сосуды. Каротидная эндартерэктомия.
Итого: 70 часов		
Урология		
1	Семиотика урологических болезней	Тактика врача при острых задержках мочевого выделения, травмах почек и мочевыводящих путей, почечной колике, гематурии.
2	Мочекаменная болезнь	Этиология, классификация, патогенез, клиника, диагностика, лечение, показания к оперативному лечению. Виды и техника операций.
Итого: 70 часов		
Неврология		
1	Нарушение мозгового кровообращения	Этиология и патогенез. Классификация. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика. Консервативная терапия. Неотложная помощь. Методы хирургического лечения.
2	Сосудисто-мозговая недостаточность	Патогенез. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика. Показания и противопоказания к операции. Методы хирургического лечения. Послеоперационные осложнения.
Итого: 34 часа		
Анестезиология и реанимация		
1	Наркоз	Подготовка больного к наркозу. Премедикация, цели и средства. Виды анестетиков. Региональные методы анестезии. Комбинированные и сочетанные виды анестезии. Инфузионная терапия в предоперационном периоде, во время операции, послеоперационном периоде, парентеральное питание. Гемотрансфузия. Особенности раннего послеоперационного периода. Лечебный наркоз.

3 Бейіндеуші пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

3.1 Хирургиялық емес бейін мамандықтар бойынша алғашқы білім деңгейі және жұмыс өтілі бар резиденттерге арналған

3.1.1 Оқытудың «алғашқы жылы» дәрістерінің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Хирургиялық аурулар - 1	
1	Хирургия және урологиядағы дәлелдемелі медицина. Хирургиялық аурулар кезіндегі клиникалық фармакология және фармакотерапия мәселелері.
2	Хирургиялық жіті патология кезінде шұғыл көмек көрсету.
3	Жиі кездесетін урологиялық ауруларды. Этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, саралау диагностикасы, хирургиялық және консервативтік емдеу әдістерін таңдау.
4	Мезентериальдық қанайналымның жіті бұзылуы.
5	Типтік, жиі кездесетін және диагностикалық тұрғыдан алғанда сирек хирургиялық ауруларды операциядан кейін стационар жағдайында емдеу.
Хирургиялық аурулар - 2	
1	Хирургтің хирургиялық жіті патология (жіті аппендицит, жіті панкреатит, жіті холецистит) кезіндегі тәсілі.
2	Хирургтің хирургиялық жіті патология (жіті іштүйнек, қан кету, асқынған ойықжара ауруы) кезіндегі тәсілі.
3	Госпитальға дейінгі кезеңде хирургиялық көмек көрсетуді ұйымдастырудың жалпы принциптері. Қазіргі жағдайдағы стационар алмастырушы технология. Хирургтің ОДА жағдайында жұмыс істеуі.
4	Хирургтің проктологиялық жіті патологиясы (ректальдық қан кету, анус сызаты, жіті парапроктит, геморроидальдық түйіндердің тромбозы) кезінде қолданатын тәсілі.
5	Хирургтің урологиялық жіті патологиясы (бүйрек шаншуы, несептің жіті жүрмеуі, макрогематурия) кезіндегі тәсілі.
Анестезиология және реанимация	
1	Анестезиология, реанимация және қарқынды терапия бөлімшесін ұйымдастыру және жұмысы.
2	Науқасты наркозға дайындау. Премедикация, мақсаты және құралдары.
3	Анестетиктердің түрлері. Анестезияның аймақтық әдістері.

4	Операциядан бұрынғы кезеңдегі, операция кезіндегі, операциядан кейінгі кезеңдегі инфузиялық терапия, тамыр арқылы коректендіру.
Балалар хирургиясы	
1	Ағзалар мен жүйелер бойынша даму ақаулары, нәрестелер хирургиясы.
2	Балалар хирургиясындағы саралау диагнозының синдромдық принципі.
Клиникалық анатомия және оперативтік хирургия.	
1	Операция жасаудың негізгі принциптері. Хирургиялық операция, түрлері (түбегейлі, паллиативтік, диагностикалық).
2	Хирургиялық аспаптар, жіктемесі, тағайындалуы. Тіндерді ажырату және біріктіру тәртібі мен тәсілдері. Ультрадыбысты және лазерді, жабыстырғыш заттарды қолдану.
Травматология және ортопедия	
1	Халыққа травматологиялық көмек көрсету. Жарақаты бар науқастарды тексеру ерекшеліктері. Сынықтардың нақты және мүмкін болатын белгілері. Ірі қантамырлардың және нервтілердің зақымдану белгілері.
2	Балалар мен егде жастағыларды қоса, жиі кездесетін ортопедиялық аурулары бар науқастарды сауықтыру және алдын алу әдістері.
Офтальмология, оториноларингология	
1	Көру ағзаларын тексеру әдістері. Көздің кең тараған ауруларын ерте диагностикалау: қабақ, көзжас ағзалары, конъюнктивиттер, мөлдір қабық, сілемейлі қабықтың, торқабықтың, көру нервінің, көзбұршақтың, көзді қозғалтқыш аппараттың, глаукоманың патологиясы.
2	Есту және вестибулярлық анализаторлар, ЛОР-ағзаларды эндоскопиялық зерттеу әдістемесі.
Онкология маммологиямен	
1	ҚР онкологиялық қызмет көрсету. Онкологиядағы есепке алу құжаттамасы. Онкологиялық науқастардың клиникалық топтары. Онкологиядағы диспансеризация принциптері. Обьралды аурулары (облигатты және факультативтік обьралды). Қатерлі ісіктердің сатылар (I-IVсаты) және TNM жүйесі бойынша клиникалық жіктемесі. Аурушандық, факультативтік және облигаттық обьралды.
Сәулелік диагностика	
1	Хирургиядағы диагностиканың сәулелік әдістері (рентгенография, -скопия, УДЗ, МРТ, ядролы медицина).

4.2 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

№	Тема	Содержание
Клиническая фармакология		
1	Вопросы клинической фармакологии и фармакотерапии в хирургии	Основы рациональной фармакотерапии, этические и социальные аспекты клинической фармакологии, доказательная медицина. Клинико-фармакологические подходы к обоснованию назначения, выбору режима дозирования, оценки эффективности и безопасности препаратов, применяемых в хирургической практике. Выбор препаратов, дозы конкретному больному с учетом тяжести болезни, сопутствующей патологии, возраста.
2	Побочные реакции лекарственных препаратов	Определение. Классификация. Побочные эффекты антикоагулянтов, антиагрегантов.
Итого: 34 часа		
Лучевая диагностика		
1	Лучевые методы диагностики (рентгенография – скопия, УЗИ, МРТ, ядерная медицина) в хирургии	Лучевая диагностика острых и хронических хирургических заболеваний внутренних органов: сердца, легких, желудка, кишечника, печени, билиарной системы и поджелудочной железы, почек и мочевыделительных путей, почек, щитовидной железы, надпочечников.
2	Визуальная диагностика хирургических заболеваний костей и суставов	Рентгенологические симптомы и синдромы.
Итого: 34 часа		
Нутрициология		
1	Принципы лечебного питания	Основы организации рационального и индивидуально сбалансированного питания при заболеваниях внутренних органов. Организация службы лечебного питания в Казахстане.
2	Лечебное питание при некоторых хирургических заболеваниях	Лечебное питание при атеросклерозе сосудов, холестиците, панкреатите, язвенной болезни, сахарном диабете.
Итого: 34 часа		

4 Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин

4.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Клиническая фармакология	
1	Общие вопросы клинической фармакологии и фармакотерапии. Доказательная медицина в хирургии.
2	Основы рациональной фармакотерапии, этические и социальные аспекты клинической фармакологии.
Лучевая диагностика	
1	Лучевые методы диагностики (рентгенография – скопия, УЗИ, МРТ, ядерная медицина) в хирургии.
2	Визуальная диагностика хирургических заболеваний костей и суставов.
Нутрициология	
1	Организация службы лечебного питания в Казахстане.
2	Принципы лечебного питания.
Нейрохирургия	
1	Топографическая анатомия сосудов головного мозга.
2	Экстраинтракраниальные реконструктивные операции.
Урология	
1	Организация урологической помощи в РК. Современные принципы диагностики и лечения урологических больных.
2	Основные принципы эндоскопического лечения урологических больных.
Неврология	
1	Хроническая ишемия головного мозга.
2	Сосудисто-мозговая недостаточность.
Анестезиология и реанимация	
1	Доказательная медицина в анестезиологии и реанимации.
2	Инфузионная, трансфузионная и гемотрансфузионная терапия.
Эндокринология	
1	Несахарный диабет.
2	Диабетическая ангиопатия. Синдром «диабетической стопы».

3.1.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Хирургиялық аурулар - 1		
1	Жіті аппендицит	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем. Жасөспірімдердегі, жүкті әйелдердегі және егде жастағы тұлғалардағы ерекшеліктері.
2	Жіті панкреатит	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
3	Жіті холецистит	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
4	Жіті іштүйнек	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
5	Перитонит	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
6	Асқазанның және ұлтабардың ойықжара ауруының хирургиялық асқынуы	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
7	Жіті іштүйнек	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
Хирургиялық аурулар - 2		
1	Хирургтің ОДА жағдайында жұмыс істеуі. Амбулаториялық практикада жиі кездесетін аурулар	Жұмсақ тіндердің абсцесі, фурункул, көршіқан, күбіртке, кіріп кеткен тырнақ. Этиологиясы, патогенезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
2	Жіті флеботромбоз, тромбофлебит	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
3	Дәнекер тіндердің іріңді-қабынбалы аурулары	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
4	Несептас ауруы	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
5	Простата ауруы	Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.

6	Тікішек ауруы	Айлан. Созылмалы парапроктит (тікішек жылан-көздері). Анус сызаты. Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
7	Халыққа хирургиялық көмек көрсетудің жалпы принциптері	Хирургиялық стационарды, хирургиялық бөлімшені, таңу, операциялық блокты ұйымдастыру. ҚР хирургиялық ауруларды диагностикалау және емдеу хаттамалары.
Анестезиология және реанимация		
1	Халыққа анестезиологиялық және реанимациялық көмекті ұйымдастыру	Анестезиология, реанимация және қарқынды терапия бөлімшесін ұйымдастыру және жұмысы. Анестезиология және реанимациядағы дәлелдемелі медицина. Анестезиология, реанимация және қарқынды терапия бөлімшесінің дәрі-дәрмектері.
2	Наркоз	Наркоздардың, наркоздық заттардың жіктемесі. Наркозға дайындау. Премедикация, оның мақсаты және құралдар. Наркоз өткізуге арналған аппаратура. Анестетиктердің түрлері. Өткізгіш анестезия.
3	Кеңірдек интубациясы	Интубация түрлері. Ларингоскопия. Интубациялық түтіктер. Кеңірдек интубациясын өткізу техникасы.
4	Инфузиялық терапия, тамыр арқылы қоректендіру	Инфузиялық ерітінділердің жіктемесі. Қолдануға арналған көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдер. Науқастардың әртүрлі топтарына әртүрлі патологиялық жағдайларда қолдану ерекшеліктері.
5	Кейбір шұғыл синдромдардың қарқынды терапиясы	Шок. Қан кету. Тыныс алудың жіті жеткіліксіздігі. Жүрек-қан тамырлар функциясының жіті жеткіліксіздігі.
Балалар хирургиясы		
1	Балаларға хирургиялық көмекті ұйымдастырудың жалпы принциптері	Балалардың хирургиялық стационарын, хирургиялық бөлімшені, таңу, операциялық блокты ұйымдастыру. ҚР балалардың хирургиялық ауруларын диагностикалау және емдеу хаттамалары. Балалар хирургиясындағы дәлелдемелі медицина.
2	Балалардың шұғыл хирургиясы	Жіті аппендицит. Гишпрунг ауруы. Іштүйнек. Балалардың ішперде қуысы ағзаларының жіті хирургиялық аурулары клиникасының, диагностикасының ерекшеліктері.
3	Дәнекер тіндердің іріңді-қабынбалы аурулары	Фурункул, көршиқан, абсцесс, флегмона, күбіртке. Этиология, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.

3	Приобретенные пороки сердца	Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Методы исследования. Показания к хирургическому лечению. Оперативные методы лечения.
4	Ишемическая болезнь сердца	Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Методы исследования. Показания к хирургическому лечению. Оперативные методы лечения.
5	Аритмии сердца	Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Методы исследования. Показания к хирургическому лечению. Оперативные методы лечения.
Всего: 384 часа		

3.3 Примерный план самостоятельной работы резидента (СРР)

№	Содержание СРР
1	Ведение больных в палатах торакального, сосудистого, гнойно-инфекционного, кардиохирургического отделений.
2	Изучение и ведение медицинской документации.
3	Работа в приемном отделении, приём экстренных больных с острой сосудистой патологией.
4	Работа в диагностических кабинетах.
5	Работа в отделении реанимации и интенсивной терапии.
6	Работа в отделении анестезиологии и реанимации кардиохирургического стационара.
7	Работа в поликлинике, СВА (кабинет хирурга).
8	Работа в операционных (ассистенции на операциях, самостоятельные операции).
9	Работа в перевязочных, манипуляционных, гипсовочных кабинетах .
10	Подготовка докладов, презентаций на клинические и патолого-анатомические конференции.
11	Участие в консилиумах и консультациях других отделений.
12	Дежурства по хирургическому стационару.
13	Работа в библиотеке, сети Интернет.
14	Работа в учебно-клиническом центре.

Ангиохирургия в стационаре - 7		
1	Техника различных операций при гнойно-некротических осложнениях сахарного диабета	Техника ампутации стопы. Техника ампутации нижней конечности на различных уровнях. Техника вскрытия флегмон, некрэктомии мягких тканей нижних конечностей.
2	Острая непроходимость аорты и артерий конечностей	Этиология и патогенез. Диагностика и дифференциальная диагностика. Клиническая классификация острой ишемии по В.С. Савельеву. Тактика и принципы лечения. Виды и техника операций.
3	Тромболитическая терапия	Современные принципы. Основные медикаментозные препараты.
Всего: 384 часа		
Ангиохирургия в стационаре - 8		
1	Повреждение сосудов конечностей	Механизмы повреждения. Клинические проявления. Первая помощь. Неотложная ангиохирургическая помощь.
2	Заболевания сосудов у детей	Особенности течения. Пороки развития сосудов у детей. Семиотика и диагностика. Ангиохирургия новорожденных.
Всего: 384 часа		
Ангиохирургия в стационаре – 9 и 10		
1	Семиотика и диагностика сосудистых заболеваний и пороков развития у детей	Гнойно-воспалительные заболевания, ангиохирургия новорожденных, плановая ангиохирургия.
2	Повреждение сосудов у детей	Особенности течения. Оказание неотложной ангиохирургической помощи.
Всего: 384 часа		
Кардиохирургия		
1	Анестезия в сердечно-сосудистой хирургии	Особенности анестезии. Виды анестезии. Аппаратура, инструментарий. Медикаменты, применяемые в анестезиологической практике при кардиохирургических вмешательствах. Искусственное кровообращение.
2	Врожденные пороки сердца	Классификация. Патогенез. Клинические проявления. Диагностика. Методы исследования. Показания к хирургическому лечению. Оперативные методы лечения.

4	Балалардағы остеомиелит	Этиология, жіктемесі, патогенез, клиникалық көрінісі, диагностика, саралау диагностикасы, хирургиялық ем.
5	Ұршықтың туа біткен шығуы	Ерте диагностика және емдеудің функциялық әдістері. Профилактика. Диспансеризация.
Клиникалық анатомия, оперативтік хирургия		
1	Дененің жеке бөліктерінің клиникалық анатомиясы	Аяқ-қол, бас, мойын, көкірек қабырғасы, плевра, өкпе, жүрек, өңеш, ішперде қуысы.
2	Операциялық араласудың негізгі принциптері	Хирургиялық операция, түрлері (түбегейлі, паллиативтік, диагностикалық). Хирургиялық аспаптар, балалар хирургиясындағы ерекшеліктері. Тіндерді ажырату және біріктіру тәртібі мен тәсілдері. Ультрадыбысты және лазерді, жабыстырғыш заттарды қолдану. Микрохирургия. Тігіс материалы. Механикалық тігіс. Тігістің түрлері. Жергілікті жанысыздандыру тәсілдері. Қан кетуді тоқтату әдістері. Жарақатты алғашқы өңдеу принциптері.
Травматология		
1	Аяқ-қолдың сынуы	Иық, білек, бұғана, жамбас сүйектерінің, санның, сирақ сүйектерінің сынуы. Сынықтардың нақты және болуы мүмкін белгілері. Ірі қантамырлардың және нервдердің зақымдану белгілері. Транспорттық иммобилизация. Сынықтардың рентгенодиагностикасы және сынықтар бітісуінің клиника-рентгенологиялық белгілері. Қаңқаны созу. Остеосинтез әдістері. Иық белдеуінің, аяқтың, көкіректің, омыртқаның, жамбастың зақымдануы. Сынықтарды хирургиялық тәсілмен емдеу.
2	Бассүйек-мидың ашық және жабық жарақаттары	Мидың жабық зақымдарының (соғып алу, мыжылу, шайқалу) саралау диагностикасы. Консервативтік терапия әдістері, хирургиялық тәсіл. Хирургиялық емге арналған көрсетілімдер, бассүйекті трепанациялау техникасы. Бассүйек-ми жарақаты бар науқастарды операцияға дейінгі және кейінгі кезеңде жүргізу. Күмбез бен бассүйек негізі сынғанда диагноз қою және алғашқы көмек көрсету. Консервативтік терапия әдістері. Бассүйектің ішіне кірген жарақаттарын хирургиялық алғашқы өңдеу техникасы. Бассүйектің ішіне кірген жарақаты бар науқастарды операцияға дейінгі және кейінгі кезеңде жүргізу.

3	Жоспарлы травматология	Туа біткен, жүре пайда болған аурулар. Қаңқаның спазмдық және параличтік деформациясы. Сүйектер мен буындардың қатерсіз және қатерлі ісіктері. Балалар мен егде жастағыларды қоса, жиі кездесетін ортопедиялық аурулармен және жарақаттармен ауыратын науқастарды сауықтыру және алдын алу әдістері.
Офтальмология және оториноларингология		
1	Есту және вестибулярлық анализаторлар	ЛОП-ағзаларды стандарт және эндоскопиялық зерттеу әдістемесі. Сыртқы және ортаңғы құлақ аурулары. Ортаңғы құлақтың созылмалы қабынуы. Этиология. Клиникалық көрінісі. Емдеу әдістері.
2	ЛОП-ағзалардың жарақаттары және бөгде заттар	Диагностика. Шұғыл көмек көрсету әдістері.
3	Мұрын және оның қосалқы қойнауларының, жұтқыншақтың, көмейдің аурулары	Этиология. Клиникалық көрінісі. Емдеу әдістері.
4	Көру функциялары, олардың жасқа байланысты динамикасы	Физиологиялық оптика, рефракция, аккомодация, және олардың жасқа байланысты ерекшеліктері. Көру ағзаларын тексеру әдістері. Кең тараған көз ауруларын ерте диагностикалау: қабақ, көзжас ағзалары, конъюнктивит, мөлдірқабық, қантамырлы қабық, торша, көру нерві, қарашық, көз қозғалтқыш аппараттың патологиясы, глаукома. Консервативтік және хирургиялық терапия әдістері.
5	Көздің және оның қосалқы аппаратының зақымдануы	Диагностика әдістері, көз жарақаттары кезіндегі дәрігерлік көмектің түрлері. Нәтижелері. Асқынуларды емдеу.
Онкология маммологиямен		
1	ҚР онкологиялық қызмет көрсету	Онкологиядағы есепке алу құжаттамасы. Онкологиялық науқастардың клиникалық топтары. Онкологиядағы диспансеризация принциптері. Обыралды аурулар (облигатты және факультативтік обыралды). Қатерлі ісіктердің сатылар (I-IVсаты) және TNM жүйесі бойынша клиникалық жіктемесі. Аурушандық, факультативтік және облигатты обыралды. Сатылар және TNM жүйесі бойынша гистологиялық және патоморфологиялық жіктемесі. Қатерлі ісіктердің қауіпті формаларымен ауыратын науқастарға паллиативтік және симптоматикалық көмек көрсету.

2	Эректильная дисфункция	Этиология. Патогенез. Клиническая картина. Особенности диагностики. Показания к хирургическому лечению. Методы ангиохирургической коррекции.
3	Современные методы диагностики в ангиохирургической практике	Ультразвуковая доплерография. Ангиография. Флебография. Магнитнорезонансная томография с балюсным контрастированием.
Всего: 384 часа		
Ангиохирургия в стационаре - 5		
1	Нарушение мозгового кровообращения	Этиология и патогенез. Классификация. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика. Консервативная терапия. Неотложная помощь. Методы хирургического лечения.
2	Сосудисто-мозговая недостаточность	Патогенез. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика. Показания и противопоказания к операции. Методы хирургического лечения. Послеоперационные осложнения.
3	Вазоренальная гипертензия	Частота встречаемости. Этиология и патогенез. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика. Хирургическое лечение. Методы и техника реконструктивных операций.
Всего: 384 часа		
Ангиохирургия в стационаре - 6		
1	Синдром хронической абдоминальной ишемии	Этиология. Патогенетические аспекты. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика. Хирургическое лечение.
2	Сахарный диабет	Классификация. Этиология. Патогенетические аспекты. Клинические проявления. Методы диагностики. Принципы лечения. Инсулинотерапия. Осложнения.
3	Синдром «диабетической стопы»	Факторы риска развития язвенно-некротических и гнойных осложнений. Классификация. Методы диагностики. Особенности течения, диагностики и тактики лечения ишемической и нейроишемической форм диабетической стопы, осложнения. Алгоритм обследования при гнойно-некротических осложнениях «диабетической стопы». Антибактериальная терапия. Методы хирургического лечения. Предоперационная подготовка и послеоперационный период при гнойно-некротических осложнениях «диабетической стопы».
Всего: 384 часа		

Ангиохирургия в стационаре - 2		
1	Эмболия легочной артерии	Этиология. Патогенез. Клиническая и инструментальная диагностика. Хирургическая тактика. Хирургическая профилактика.
2	Облитерирующий атеросклероз артерий нижних конечностей	Факторы риска развития. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика. Современные принципы консервативной терапии. Показания к хирургическому лечению.
3	Синдром Лериша	Определение. Диагностика и дифференциальная диагностика. Методы хирургического лечения.
Всего: 384 часа		
Ангиохирургия в стационаре - 3		
1	Критическая ишемия нижней конечности	Клинические проявления. Диагностика. Лечение.
2	Окклюзия брюшной аорты	Клинические проявления. Диагностика. Лечение.
3	Торакоабдоминальная аневризма	Классификация. Клинические проявления. Диагностика. Современный подход к лечению.
4	Техника различных видов операций, встречающихся в практике врача-ангиохирурга	Техника ампутаций и экзартикуляций пальцев. Техника непрямой эмбол- и тромбэктомии. Техника тромбэктомии из бедренной артерии. Техника резекции аневризмы брюшной аорты с протезированием аорты. Техника эндартерэктомии из почечной артерии. Техника эндартерэктомии из чревного ствола. Техника подвздошно-бедренного шунтирования (одностороннее). Техника резекции брюшной аорты при окклюзии аорты. Техника артериализации вен нижней конечности. Техника аортобедренного бифуркационного шунтирования (протезирование). Техника формирования артериовенозной фистулы. Техника устранения артериовенозного шунта. Повторные реконструктивные операции на сосудах и протезах.
Всего: 384 часа		
Ангиохирургия в стационаре - 4		
1	Эндовидеохирургия в ангиохирургической практике	Определение. Инструментарий. Принципы организации работы в лапароскопической операционной и подготовка больных к операции. Особенности оперативной техники. Технические особенности оперативной лапароскопии.

2	Қатерлі ісіктердің клиникасы, диагностикасы және негізгі орналасқан жерін емдеу	Өкпе обыры және көкірекорта ісіктері, қалқаншабез обыры, өңеш обыры, асқазан обыры, токішек пен тікішек обыры, бауыр және ұйқыбез обыры, сүйектер мен жұмсақ тіндер обыры, тері және меланома обыры, лимфогранулематоз.
3	Обыралды аурулар және емшек обыры	Аурушандық, қауіп факторлары. Жіктемесі. Клиника. Диагностика, емдеу әдістері.
Сәулелік диагностика		
1	Ішкі ағзалардың жіті және созылмалы хирургиялық ауруларының сәулелік диагностикасы	Жүрек, өкпелер, асқазан, ішек, бауыр, билиарлық жүйе және ұйқыбез, бүйрек және несеп шығару жолдары, қалқаншабез, бүйрекбез.
2	Сүйектер мен буындардың хирургиялық ауруларының визуальды диагностикасы	Рентгенологиялық симптомдар мен синдромдар.

3.2 Хирургиялық бейін мамандықтары бойынша алғашқы білім деңгейі және жұмыс өтілі бар резиденттерге арналған

3.2.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Мазмұны
Жалпы хирургия	
1	Хирургиялық стационардың жұмысын ұйымдастыру. Хирургияның дүние жүзіндегі және ҚР-дағы қазіргі жағдайы.
2	Шұғыл және созылмалы хирургиялық науқастарды операция алдында дайындаудың қазіргі принциптері.
3	Әскери-далалық хирургия мәселелері, науқастарды соғыс жағдайында және басқа да төтенше жағдайларда емдеу ерекшеліктері.
4	Операциядан кейінгі іріңді-сепсистік асқынулар. Диагностика, емдеу, профилактика.
5	Хирургиядағы сепсис. Ангиогендік сепсистің ерекшеліктері. Сепсистің қарқынды терапиясы.
6	Ересектердің хирургиялық ауруларын диагностикалау және емдеу хаттамалары.

Торакальды хирургия	
1	Көкірек ағзаларының жарақаты. Негізгі түрлері, механизмі, патогенетикалық аспектілері.
2	Көкірек ағзаларының жарақаты кезіндегі диагностикалық және тәсілдік алгоритм.
3	Көкіректі соғып алу, қабыртқалардың, төстің, бұғананың, жауырынның сынуы.
4	Пневмоторакс. Жіктемесі, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, алғашқы көмек көрсету.
5	Ішкі ағзаларының зақымдануымен болған көкіректің жабық зақымдарына диагноз қою – өкпенің жыртылуы, өкпе контузиясы, бронхының жыртылуы.
6	Пневмоторакспен ауыратын науқастарға шұғыл көмек көрсету.
7	Көкіректің ашық зақымдарын хирургиялық тәсілмен емдеу әдістері.
8	Көкіректің жабық зақымдарын хирургиялық тәсілмен емдеу әдістері.
9	Торакальды хирургиядағы операциялардың ерекшеліктері. Операция алдындағы дайындық және операциядан кейінгі кезең.
10	Жүректің, өкпенің, ірі қантамырлардың жарақатын тігу техникасы.
11	Торакальды хирургиядағы эндобейнехирургиялық технология.
Стационардағы ангиохирургия - 1	
1	Аяқ венасының аурулары. Эпидемиологиясы. Жіктемесі.
2	Веналық трофикалық ойықжара. Этиологиясы және патогенезі.
3	Веналық трофикалық ойықжара. Клиникалық және аспаптық диагностика. Емі.
4	Веналық тромбоздың және өкпе эмболиясының алдын алу және емдеу.
5	Эмбол қауіпті тромбозды диагностикалау.
6	Жіліншіктің перфоранттық венасына эндоскопиялық диссекция жасау. Флебосклерооблитерация.
7	Тромбоздар және тромбофлебиттер. Диагностикасы және саралау диагностикасы.
8	Веналық жіті тромбозды емдеу.
Стационардағы ангиохирургия - 2	
1	Өкпе эмболиясының хирургиялық профилактикасы.
2	Өкпе эмболиясын диагностикалау. Өкпе эмболиясын емдеу. Хирургиялық тәсілдер.
3	Аяқ артериясы функциясының созылмалы жеткіліксіздігі. Жіктемесі.

4	Сепсис	Понятие «хирургического сепсиса». Особенности ангиогенного сепсиса. Клинические проявления. Интенсивная терапия сепсиса.
Всего: 384 часа		
Торакальная хирургия		
1	Травмы органов грудной клетки	Основные виды, механизм, патогенетические аспекты. Диагностический и тактический алгоритм. Ушиб грудной клетки.
2	Нарушение целостности костей грудной клетки	Переломы рёбер, грудины, ключицы, лопатки. Первая помощь. Клинические проявления. Методы хирургического лечения.
3	Пневмоторакс	Классификация, патогенез, клиника, диагностика, первая помощь. Оказание экстренной хирургической помощи.
4	Операции в торакальной хирургии	Основные виды операций. Показания и противопоказания. Особенности предоперационной подготовки и ведения послеоперационного периода. Эндовидеохирургические технологии в торакальной хирургии.
5	Виды операций при повреждениях органов грудной клетки	Техника ушивания раны сердца, легких, крупных сосудов, бронхов.
Всего: 384 часа		
Ангиохирургия в стационаре - 1		
1	Заболевания вен нижних конечностей	Эпидемиология. Классификация. Виды заболеваний.
2	Варикозное расширение вен нижних конечностей	Этиология, классификация, патогенез, клиника, диагностика, лечение, показания к оперативному лечению. Виды и техника операций.
3	Венозная трофическая язва	Этиология. Патогенез. Клиническая и инструментальная диагностика. Лечение.
4	Тромбозы и тромбофлебиты	Этиология, классификация, патогенез, клиника, диагностика и дифференциальная диагностика, консервативное лечение, показания к оперативному лечению. Виды и техника операций.
5	Оперативные вмешательства на венах нижних конечностей	Техника операций Троянова-Тренделенбурга, Маделунга-Нарата, Бебкокка, Кляппа, Шеде-Кохера, Пальма, Линтона, Коккета. Эндоскопическая диссекция перфорантных вен голени. Флебосклерооблитерация.
Всего: 384 часа		

3	Особенности неотложной помощи при повреждение сосудов у детей.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 10	
1	Алгоритм диагностики и протоколы неотложной помощи взрослым и детей при заболевании сосудистой системы. Наиболее частые заболевания у детей старшего возраста. Диагностика, клиника, лечение.
2	Наиболее частые сосудистые заболевания у детей старшего возраста. Диагностика, клиника, лечение.
Итого: 12 часов	
Кардиохирургия	
1	Особенности анестезии в сердечно-сосудистой хирургии.
2	Искусственное кровообращение.
3	Врожденные и приобретенные пороки сердца. Классификация. Методы исследования.
4	Врожденные и приобретенные пороки сердца. Оперативные методы лечения.
5	Ишемическая болезнь сердца и методы её хирургического лечения.
6	Аритмии сердца и методы их хирургического лечения. Особенности послеоперационного периода.
Итого: 12 часов	

3.2.2 Примерный тематический план и содержание практических занятий

№	Тема	Содержание
Общая хирургия		
1	Организация работы хирургической помощи в РК	Современное состояние хирургии в мире и в РК. Вопросы военно-полевой хирургии, чрезвычайных ситуаций в РК. Протоколы диагностики и лечения хирургических заболеваний у взрослых.
2	Основы доказательной медицины в хирургии и ангиохирургии	Рациональная и эффективная тромболитическая, антикоагулянтная, антибактериальная, обезболивающая, инфузионная терапия. Парентеральное питание.
3	Послеоперационные гнойно-септические осложнения	Клинические проявления, диагностика, методы консервативного и хирургического лечения, профилактика.

4	Аяқ артериясының облитерациялайтын атеросклерозы. Дамудың қауіп-қатер факторы.
5	Аяқ артериясының облитерациялайтын атеросклерозы. Диагностикасы.
6	Аяқ артериясының облитерациялайтын атеросклерозы. Қазіргі заманғы консервативті терапия.
7	Аяқ артериясының облитерациялайтын атеросклерозы. Хирургиялық емге арналған көрсетімдер.
8	Лериш синдромы. Диагностикасы және сараланған диагностикасы.
9	Қазіргі заманғы антиромбалық және тромбалық терапия.
Стационардағы ангиохирургия – 3	
1	Аяқтың қауіпті ишемиясы. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы.
2	Аяқтың қауіпті ишемиясы. Емі.
3	Ішперде аортасының окклюзиясы. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы.
4	Торакоабдоминальдық аневризма. Жіктемесі. Диагностикасы.
5	Торакоабдоминальдық аневризма Емдеудің қазіргі заманғы тәсілдері.
6	Аяқ артериясының ауруларын операция әдісімен емдеудің инновациялық әдістері.
7	Магнит-резонансты томография, балюсті контрастілеумен.
8	Артерия ауруларындағы эндобейнехирургия.
Стационардағы ангиохирургия – 4	
1	Эндобейнехирургия. Лапароскопиялық операция бөлімшесінде жұмысты ұйымдастыру принциптері және науқастарды операцияға дайындау. Операциялық техниканың ерекшеліктері. Диагностикалық зерттеулер мен операциялық лапароскопия жүргізудің техникалық ерекшеліктері. Лапароскопиялық хирургиядағы асқынулар және олардың алдын алу жолдары.
2	Миға, омыртқаға жасалатын операциялар.
Стационардағы ангиохирургия – 5	
1	Ми қанайналымының бұзылуы. Этиологиясы және патогенезі. Жіктемесі.
2	Ми қанайналымының бұзылуы. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы және саралау диагностикасы.
3	Ми қанайналымы бұзылуының консервативті емі.
4	Ми қанайналымының бұзылуын хирургиялық емдеу.
5	Қантамыр-ми қызметі жеткіліксіздігінің патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы.
6	Қантамыр-ми қызметі жеткіліксіздігі. Операцияға көрсетімдер.

7	Қантамыр -ми қызметі жеткіліксіздігі. Хирургиялық емнің әдістері.
8	Қантамыр -ми қызметі жеткіліксіздігі. Операциядан кейінгі асқынулар.
9	Вазоренальдық гипертензия. Кездесу жиілігі. Этиологиясы және патогенезі.
10	Вазоренальдық гипертензия. Клиникалық көріністері. Диагностикасы және саралау диагностикасы.
11	Вазоренальдық гипертензия. Хирургиялық емі.
Стационардағы ангиохирургия – 6	
1	Абдоминалдық созылмалы ишемия синдромы. Этиологиясы, патогенетикалық аспектілері.
2	Абдоминалдық созылмалы ишемия синдромы. Клиникалық көріністері. Диагностикасы және саралау диагностикасы.
3	Абдоминалдық созылмалы ишемия синдромы. Хирургиялық емі.
4	Қантты диабет. Қазіргі заманғы эпидемиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы.
5	«Диабеттік аяқ» синдромы. Жіктемесі.
6	«Диабеттік аяқ» синдромы. Ойықжаралы-некроздық және ірінді асқынулардың қауіп-қатер факторы. Диабеттік аяқ ауруының, асқынуының ишемиялық және нейроишемиялық формалары ағымының ерекшеліктері, диагностикасы және емдеу тәсілдері.
7	«Диабеттік аяқ» синдромы. Диагностикалау әдістері.
8	«Диабеттік аяқтың» ірінді-некроздық асқынуы кезіндегі тексерудің алгоритмі.
9	Инсулинотерапия.
10	«Диабеттік аяқтың» ірінді- некроздық асқынуы кезінде қолданылатын тиімді антибактериялық ем.
11	«Диабеттік аяқтың» ірінді- некроздық асқынуы кезінде қолданылатын хирургиялық емнің принциптері.
Стационардағы ангиохирургия – 7	
1	Аортаның және аяқ-қол артериясының жіті түйнелуі. Этиологиясы және патогенезі.
2	Аортаның және қол-аяқ артериясының жіті түйнелуі. Диагностика және саралау диагностикасы.
3	Аортаның және қол-аяқ артериясының жіті түйнелуі. В.С. Савельев бойынша жіті ишемиянының клиникалық жіктемесі.
4	Аортаның және қол-аяқ артериясының жіті түйнелуі. Емдеу тәсілдері және принциптері.

4	Сахарный диабет. Современная эпидемиология. Клиника. Диагностика.
5	Синдром «диабетической стопы». Классификация.
6	Синдром «диабетической стопы». Факторы риска развития язвенно-некротических и гнойных осложнений. Особенности течения, диагностики и тактики лечения ишемической и нейроишемической форм диабетической стопы, осложнения.
7	Синдром «диабетической стопы». Методы диагностики.
8	Алгоритм обследования при гнойно-некротических осложнениях «диабетической стопы».
9	Инсулинотерапия.
10	Эффективная антибактериальная терапия при гнойно-некротических осложнениях «диабетической стопы».
11	Принципы хирургического лечения при гнойно-некротических осложнениях «диабетической стопы».
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 7	
1	Острая непроходимость аорты и артерий конечностей. Этиология и патогенез.
2	Острая непроходимость аорты и артерий конечностей. Диагностика и дифференциальная диагностика.
3	Острая непроходимость аорты и артерий конечностей. Клиническая классификация острой ишемии по В.С. Савельеву.
4	Острая непроходимость аорты и артерий конечностей. Тактика и принципы лечения.
5	Острая непроходимость аорты и артерий конечностей. Виды и техника операций.
6	Современные принципы тромболитической терапии.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 8	
1	Оказание экстренной помощи при повреждении сосудов конечностей.
2	Особенности течения сосудистых заболеваний у подростков, беременных и людей пожилого возраста.
3	Основы доказательной медицины в ангиохирургии.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 9	
1	Семиотика и диагностика сосудистых заболеваний и пороков развития у детей.
2	Ангиохирургия новорожденных.

6	Инновационные методы оперативного лечения заболеваний артерий нижних конечностей.
7	Магнитнорезонансная томография с балюсным контрастированием.
8	Эндовидеохирургия в заболеваниях артерий.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 4	
1	Эндовидеохирургия. Принципы организации работы в лапароскопической операционной и подготовка больных к операции. Особенности оперативной техники. Технические особенности проведения диагностических исследований и оперативной лапароскопии. Осложнения лапароскопической хирургии и пути их предупреждения.
2	Операции на головном мозге, позвоночнике.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 5	
1	Нарушение мозгового кровообращения. Этиология и патогенез. Классификация.
2	Нарушение мозгового кровообращения. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика.
3	Консервативная терапия нарушений мозгового кровообращения.
4	Хирургическое лечение нарушений мозгового кровообращения.
5	Патогенез сосудисто-мозговой недостаточности. Клинические проявления. Диагностика.
6	Сосудисто-мозговая недостаточность. Показания к операции.
7	Сосудисто-мозговая недостаточность. Методы хирургического лечения.
8	Сосудисто-мозговая недостаточность. Послеоперационные осложнения.
9	Вазоренальная гипертензия. Частота встречаемости. Этиология и патогенез.
10	Вазоренальная гипертензия. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика.
11	Вазоренальная гипертензия. Хирургическое лечение.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 6	
1	Синдром хронической абдоминальной ишемии. Этиология, патогенетические аспекты.
2	Синдром хронической абдоминальной ишемии. Клинические проявления. Диагностика и дифференциальная диагностика.
3	Синдром хронической абдоминальной ишемии. Хирургическое лечение.

5	Аортаның және қол-аяқ артериясының жігі түйнелуі. Операцияның түрлері және техникасы.
6	Тромболиттік емнің қазіргі заманғы принциптері.
Стационардағы ангиохирургия – 8	
1	Қол-аяқ тамырлары жаракаттанған кезде шұғыл көмек көрсету.
2	Жасөспірімдердегі, жүкті әйелдердегі және егде жастағы адамдардағы тамыр аурулары ағымының ерекшеліктері.
3	Ангиохирургиядағы дәлелдемелі медицинаның негіздері.
Стационардағы ангиохирургия – 9	
1	Балалардағы тамыр аурулары және дамуындағы кемістіктердің семиотикасы және диагностикасы.
2	Жаңа туған балалар ангиохирургиясы.
3	Балалардың қантамырлары зақымдан кезде көрсетілетін шұғыл көмектің ерекшеліктері.
Стационардағы ангиохирургия – 10	
1	Қантамырлар жүйесі ауруларымен ауыратын ересектер мен балаларға диагноз қою алгоритмі және шұғыл көмек көрсету хаттамалары. Ересек жастағы балаларда жиі кездесетін аурулар. Диагностика, клиника, емдеу.
2	Ересек жастағы балаларда жиі кездесетін қантамыр аурулары. Диагностика, клиника, емдеу.
Кардиохирургия	
1	Жүрек-қантамыр хирургиясында қолданылатын анестезияның ерекшеліктері.
2	Жасанды қанайналым.
3	Жүректің туа біткен және жүре пайда болған кемістігі. Жіктемесі. Зерттеу әдістері.
4	Жүректің туа біткен және жүре пайда болған кемістігі. Емдеудің операциялық әдістері.
5	Жүректің ишемиялық ауруы және оны хирургиялық жолмен емдеудің әдістері
6	Жүректің аритмиясы және олрды хирургиялық жолмен емдеу әдістері. Операциядан кейінгі кезеңнің ерекшеліктері.

3.2.2 Практикалық сабақтардың тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Жалпы хирургия		
1	ҚР хирургиялық көмек жұмысын ұйымдастыру	Хирургияның дүние жүзіндегі және ҚР-дағы қазіргі жағдайы. ҚР төтенше жағдайлардың, әскери-далалық хирургияның мәселелері. Ересектердің хирургиялық ауруларын диагностикалау және емдеу хаттамалары.
2	Хирургия және ангио-хирургиядағы дәлелдемелі медицина негіздері	Ұтымды және тиімді тромболиттік, антикоагулянттық, антибактериялық, ауырсынуды басатын, инфузиялық терапия. Тамыр арқылы коректендіру.
3	Операциядан кейінгі ірінді-сепсистік асқынулар	Клиникалық көрінісі, диагностика, консервативтік және хирургиялық емдеу әдістері, профилактика.
4	Сепсис	«Хирургиялық сепсис» ұғымы. Ангиогендік сепсистің ерекшеліктері. Клиникалық көрінісі. Сепсистің қарқынды терапиясы.
Торакальды хирургия		
1	Көкірек ағзаларының жарақаттары	Негізгі түрлері, механизмі, патогенетикалық аспектілері. Диагностикалық және тәсілдік алгоритм. Көкіректі соғып алу.
2	Сүйектердің және көкіректің бүтіндігінің бұзылуы	Қабыртқалардың, төстің, бұғананың, жауырынның сынуы. Алғашқы көмек. Клиникалық көрінісі. Хирургиялық емдеу әдістері.
3	Пневмоторакс.	Жіктемесі, патогенезі, клиникасы, диагностика, алғашқы көмек. Шұғыл хирургиялық көмек көрсету.
4	Торакальды хирургиядағы операциялар	Операцияның негізгі түрлері. Көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдер. Операция алдындағы дайындық және операциядан кейінгі жүргізу ерекшеліктері. Торакальды хирургиядағы эндобейнехирургиялық технология.
5	Көкірек ағзаларының зақымдануында жасалатын операциялардың түрлері	Жүректің, өкпенің, ірі қантамырлардың, бронхылардың жарақатын тігу техникасы.
Стационардағы ангиохирургия - 1		
1	Аяқ венасының аурулары	Эпидемиологиясы. Жіктемесі. Ауру түрлері.

Ангиохирургия в стационаре - 1	
1	Заболевания вен нижних конечностей. Эпидемиология. Классификация.
2	Венозная трофическая язва. Этиология и патогенез.
3	Венозная трофическая язва. Клиническая и инструментальная диагностика. Лечение.
4	Профилактика и лечение венозного тромбоза и легочной эмболии.
5	Диагностика эмболоопасного тромбоза.
6	Эндоскопическая диссекция перфорантных вен голени. Флебосклерооблитерация.
7	Тромбозы и тромбофлебиты. Диагностика и дифференциальная диагностика.
8	Лечение острого венозного тромбоза.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре - 2	
1	Хирургическая профилактика легочной эмболии.
2	Диагностика легочной эмболии. Лечение легочной эмболии. Хирургическая тактика.
3	Хроническая артериальная недостаточность нижних конечностей. Классификация.
4	Облитерирующий атеросклероз артерий нижних конечностей. Факторы риска развития.
5	Облитерирующий атеросклероз артерий нижних конечностей. Диагностика.
6	Облитерирующий атеросклероз артерий нижних конечностей. Современная консервативная терапия.
7	Облитерирующий атеросклероз артерий нижних конечностей. Показания к хирургическому лечению.
8	Синдром Лериша. Диагностика и дифференциальная диагностика.
9	Современная антитромботическая и тромболитическая терапия.
Итого: 12 часов	
Ангиохирургия в стационаре – 3	
1	Критическая ишемия нижней конечности. Клинические проявления. Диагностика.
2	Критическая ишемия нижней конечности. Лечение.
3	Окклюзия брюшной аорты. Клинические проявления, диагностика.
4	Торакеоабдоминальная аневризма. Классификация. Диагностика.
5	Торакеоабдоминальная аневризма. Современный подход к лечению.

3.2 Для резидентов с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям хирургического профиля

3.2.1 Примерный тематический план лекций

№	Тема
Общая хирургия	
1	Организация работы хирургического стационара. Современное состояние хирургии в мире и в РК.
2	Современные принципы предоперационной подготовки экстренных и хронических хирургических больных.
3	Вопросы военно-полевой хирургии, особенности введения больных в военных условиях и при других чрезвычайных ситуациях.
4	Послеоперационные гнойно-септические осложнения. Диагностика, лечение, профилактика.
5	Сепсис в хирургии. Особенности ангиогенного сепсиса. Интенсивная терапия сепсиса.
6	Протоколы диагностики и лечения хирургических заболеваний у взрослых.
Итого: 12 часов	
Торакальная хирургия	
1	Травмы органов грудной клетки. Основные виды, механизм, патогенетические аспекты.
2	Диагностический и тактический алгоритм при травмах органов грудной клетки.
3	Ушиб грудной клетки, переломы ребер, грудины, ключицы, лопатки.
4	Пневмоторакс. Классификация, патогенез, клиника, диагностика, первая помощь.
5	Диагностика закрытых травм груди с повреждением внутренних органов — разрыва легкого, контузии легкого, разрыва бронха.
6	Оказание экстренной помощи больным с пневмотораксами.
7	Методы хирургического лечения открытых повреждений грудной клетки.
8	Методы хирургического лечения закрытых повреждений грудной клетки.
9	Особенности операций в торакальной хирургии. Предоперационная подготовка и послеоперационный период.
10	Техника ушивания раны сердца, легких, крупных сосудов.
11	Эндовидеохирургические технологии в торакальной хирургии.
Итого: 12 часов	

2	Аяқ венасының варикоздық кенеюі	Этиологиясы, жіктемесі, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, емі, операциялық ем көрсетімдері. Операцияның түрлері және техникасы.
3	Веналық трофикалық ойықжара	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық және аспаптық диагностика. Емі.
4	Тромбоздар және тромбоздар	Этиологиясы, жіктемесі, патогенезі, клиникасы, диагностикасы және саралау диагностикасы, консервативті емі, операциялық ем көрсетімдері. Операцияның түрлері және техникасы.
5	Аяқ веналарына жасалатын операциялар	Троянов-Тренделенбург, Маделунг-Нарат, Бебокк, Кляппа, Шеде-Кохер, Пальм, Линтон, Коккет операцияларын жасау техникасы. Тізенің перфоранттық венасына эндоскопиялық диссекция жасау. Флебосклерооблитерация.
Стационардағы ангиохирургия - 2		
1	Өкпе артериясының эмболиясы	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық және аспаптық диагностика. Хирургиялық тәсіл. Хирургиялық профилактикасы.
2	Аяқ артериясының облитерациялайтын атеросклерозы	Дамудың қауіп-қатер факторы. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы және саралау диагностикасы. Хирургиялық ем көрсетімдер.
3	Лериш синдромы	Анықтамасы Диагностикасы және саралау диагностикасы. Хирургиялық емнің әдістері.
Стационардағы ангиохирургия - 3		
1	Аяқтың қауіпті ишемиясы	Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Емі.
2	Ішперде аортасының окклюзиясы	Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Емі.
3	Торакоабдоминальдық аневризма	Жіктемесі. Диагностикасы. Клиникалық көрінісі Емдеудің қазіргі заманғы тәсілдері.
4	Дәрігер-ангиохирургтің практикасында кездесетін әртүрлі операцияның техникасы	Саусақтарды ампутациялау және экзартикуляциялау техникасы. Тура емес эмболэктомия және тромбэктомия жасау техникасы. Сан артериясына тромбэктомия жасау. Ішперде аортасының аневризмасын аортаға протез жасау арқылы резекциялау техникасы. Бүйрек артериясына эндартерэктомия жасау техникасы. Құрсақ діңіне эндартерэктомия жасау техникасы. Сан-мықын артериясын шунттаудың техникасы (бір жақты). Аортаның окклюзиясы кезінде ішперде аортасын

		резекциялау техникасы. Аяқ веналарын артериализациялау техникасы. Аорто-сандық бифуркациялық шунттау техникасы (протез салу). Артериялық-веналық фистулану қалыптастыру техникасы. Артериялық-веналық шунтты алу техникасы. Тамырға және протезге жасалған операцияны қайта реконструкциялау.
Стационардағы ангиохирургия - 4		
1	Ангиохирургия практикасындағы эндовейнехирургия	Анықтамасы. Аспаптары. Лапароскопиялық операция жасайтын бөлменің жұмысын ұйымдастыру принциптері және науқастарды операцияға дайындау. Операциялық техниканың ерекшеліктері. Оперативті лапароскопияның техникалық ерекшеліктері.
2	Эректильді дисфункция	Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикалау ерекшеліктері. Хирургиялық ем көрсетімдері. Ангиохирургиялық коррекция.
3	Ангиохирургия практикасындағы диагностикалаудың қазіргі заманғы әдістері	Ультрадыбыстық доплерография. Ангиография. Флебография балюсті контрастілеумен бірге өткізілетін. Магнит-резонансты томография.
Стационардағы ангиохирургия - 5		
1	Ми қанайналымының бұзылуы	Этиологиясы және патогенезі. Жіктемесі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы және саралау диагностикасы. Консервативті емі. Шұғыл көмек. Хирургиялық емнің әдістері.
2	Қантамыр-ми қызметі жеткіліксіздігі	Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы және саралау диагностикасы. Операция көрсетімдері және қарсы көрсетімдері. Хирургиялық емнің әдістері. Операциядан кейінгі асқынулар.
3	Вазоренальдық гипертензия	Кездесу жиілігі. Этиологиясы және патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы және саралау диагностикасы. Хирургиялық емі. Реконструкциялық операциялардың әдістері және техникасы.
Стационардағы ангиохирургия - 6		
1	Абдоминалдық созылмалы ишемия синдромы	Этиологиясы. Патогенетикалық аспектілер. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы және саралау диагностикасы. Хирургиялық емі.
2	Қантты диабет	Жіктемесі. Этиологиясы. Патогенетикалық аспектілері. Клиникалық көрінісі. Диагностикалау әдістері. Емдеу принциптері. Инсулинотерапия. Асқынуы.

5	Повреждения глаза и его придаточного аппарата	Методы диагностики, виды врачебной помощи при травмах глаза. Исходы. Лечение осложнений.
Всего: 70 часов		
Онкология с маммологией		
1	Оказание онкологической службы РК	Учетная документация в онкологии. Клинические группы онкологических больных. Принципы диспансеризации в онкологии. Предраковые заболевания (облигатный и факультативный предрак). Клиническая классификация злокачественных опухолей по стадиям (I-IVстадии) и по системе TNM. Заболеваемость, факультативные и облигатные предраки. Гистологическая и патоморфологическая классификация, по стадиям и системе TNM. Паллиативная и симптоматическая помощь больным с запущенными формами злокачественных опухолей.
2	Клиника, диагностика и лечение основных локализаций злокачественных опухолей	Рак легкого и опухоли средостения, рак щитовидной железы, рак пищевода, рак желудка, рак ободочной и прямой кишки, рак печени и поджелудочной железы, опухоли костей и мягких тканей, рак кожи и меланома, лимфогранулематоз.
3	Предраковые заболевания и рак молочной железы	Заболеваемость, факторы риска. Классификация. Клиника. Методы диагностики, лечение.
Всего: 34 часа		
Лучевая диагностика		
1	Лучевая диагностика острых и хронических хирургических заболеваний внутренних органов	Сердце, легкие, желудок, кишечник, печень, билиарная система и поджелудочная железа, почки и мочевыделительные пути, щитовидная железа, надпочечники.
2	Визуальная диагностика хирургических заболеваний костей и суставов	Рентгенологические симптомы и синдромы.
Всего: 34 часа		
Итого: 1400 часов		

2	Открытые и закрытые черепно-мозговые травмы	Дифференциальная диагностика закрытых повреждений головного мозга (сотрясение, ушиб, сдавление). Методы консервативной терапии, хирургическая тактика. Показание к хирургическому лечению, техника трепанации черепа. Ведение больных с черепно-мозговой травмой в до- и послеоперационном периоде. Диагностика и первая помощь при переломах свода и основания черепа. Методы консервативной терапии. Диагностика проникающих ранений черепа. Техника первичной хирургической обработки проникающих ран черепа. Ведение больных с проникающими ранами черепа в до- и послеоперационном периоде.
3	Плановая травматология	Врожденные, приобретенные заболевания. Спастические и паралитические деформации скелета. Доброкачественные и злокачественные опухоли костей и суставов. Методы профилактики и реабилитации больных с наиболее часто встречающимся ортопедическими заболеваниями и травмами, включая детей и лиц пожилого возраста.
Всего: 70 часов		
Офтальмология и оториноларингология		
1	Слуховой и вестибулярный анализаторы	Методика стандартного и эндоскопического исследования ЛОР-органов. Заболевания наружного и среднего уха. Хроническое воспаление среднего уха. Этиология. Клиническая картина. Методы лечения.
2	Травмы и инородные тела ЛОР-органов	Диагностика. Методы неотложной помощи.
3	Заболевание носа и его придаточных пазух, глотки, гортани	Этиология. Клиническая картина. Методы лечения.
4	Зрительные функции, их возрастная динамика	Физиологическая оптика, рефракция, аккомодация, и их возрастные особенности. Методы обследования органа зрения. Ранняя диагностика наиболее распространенных глазных заболеваний: патология век, слезных органов, конъюнктивиты, роговицы, сосудистой оболочки, сетчатки, зрительного нерва, хрусталика, глазодвигательного аппарата, глаукомы. Методы консервативной и хирургической терапии.

3	«Диабеттік аяқ» синдромы	Ойықжаралы-некроттық және іріңді асқынулардың қауіп-қатер факторы. Жіктелесі. Диагностикалау әдістері. Диабеттік аяқ ауруының, асқынуының ишемиялық және нейроишемиялық формалары ағымының ерекшеліктері, диагностикасы және емдеу тәсілдері. «Диабеттік аяқтың» іріңді-некроттық асқынуы кезіндегі тексерудің алгоритмі. Антибактериялық терапия. Хирургиялық емнің әдістері. «Диабеттік аяқтың» іріңді-некроттық асқынуы кезіндегі операция алдындағы дайындық және операциядан кейінгі кезең.
Стационардағы ангиохирургия - 7		
1	Қантты диабеттің іріңді-некроттық асқынуы кезінде қолданылатын түрлі операциялардың техникасы	Аяқ басын ампутациялау техникасы. Аяқты әртүрлі деңгейлерде ампутациялау техникасы. Аяқтың жұмсақ тіндерінің флегмоналарын, нәкрэктомиясын ашу техникасы.
2	Аортаның және қол-аяқ артериясының жігі түйнелуі	Этиологиясы және патогенезі. Диагностикасы және саралау диагностикасы. В.С. Савельев бойынша жігі ишемиянының клиникалық жіктелесі. Емдеу тәсілі және принциптері. Операцияның түрі және техникасы.
3	Тромболиттік терапия	Қазіргі заманғы принциптері. Дәрілік препараттардың негіздері.
Стационардағы ангиохирургия - 8		
1	Қол-аяқ тамырларының зақымдануы	Зақымдану механизмі. Клиникалық көрінісі. Алғашқы көмек көрсету. Шұғыл ангиохирургиялық көмек.
2	Балалардағы қантамыр аурулары	Ағымының ерекшеліктері. Балалар қантамыры дамуының кемістігі. Семиотикасы және диагностикасы. Жаңа туған балалардың ангиохирургиясы.
Стационардағы ангиохирургия – 9 және 10		
1	Балалардағы қантамырлар аурулары мен даму ақауларының семиотикасы және диагностикасы	Іріңді-қабынбалы аурулар, нәрестелер ангиохирургиясы, жоспарлы ангиохирургия.
2	Балалар қантамырларының зақымдануы	Ағымының ерекшеліктері. Ангиохирургиялық шұғыл көмек көрсету.

Кардиохирургия		
1	Жүрек-қан тамыр хирургиясында қолданылатын анестезия	Анестезияның ерекшеліктері. Анестезияның түрлері. Кардиохирургиялық араласулар кезінде анестезиологиялық практикада қолданылатын аппаратуралар, аспаптар. дәрі-дәрмектер. Жасанды қанайналым.
2	Жүректің туа біткен кемістігі	Жіктемесі. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Хирургиялық ем көрсетімдері. Емдеудің операциялық әдістері.
3	Жүректің жүре пайда болған кемістігі	Жіктемесі. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Хирургиялық ем көрсетімдері. Емдеудің операциялық әдістері.
4	Жүректің ишемиялық ауруы	Жіктемесі. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Хирургиялық ем көрсетімдері. Емдеудің операциялық әдістері.
5	Жүрек аритмиясы	Жіктемесі. Патогенезі. Клиникалық көрінісі. Диагностикасы. Зерттеу әдістері. Хирургиялық ем көрсетімдері. Емдеудің операциялық әдістері.

3.3 Резиденттің өзіндік жұмысы (РӨЖ) тақырыптық жоспарының үлгісі

№	РӨЖ тақырыптары
1	Торакальды, тамырлық, іріңді-инфекциялық, кардиохирургиялық бөлімшелер палаталарындағы науқастарды қарап тексеру.
2	Медициналық құжаттаманы зерттеу және жүргізу.
3	Қабылдау бөлімшесінде жұмыс істеу, тамырлық жіті патологиясы бар шұғыл жағдайда түскен науқастарды қарап тексеру.
4	Диагностикалау бөлмесінде жұмыс істеу.
5	Реанимация және қарқынды терапия бөлімшесінде жұмыс істеу.
6	Кардиохирургиялық стационардың анестезиология және реанимация бөлімшесінде жұмыс істеу.
7	Емханада, ОДА-да (хирургтың бөлмесінде) жұмыс істеу.
8	Операция жасайтын бөлмеде жұмыс істеу (операцияларда ассистент болу, өзі операция жасау).
9	Таңу, манипуляция жасау, гипс салу бөлмелерінде жұмыс істеу.
10	Клиникалық және патология-анатомиялық конференцияларға баяндамалар, презентациялар дайындау.
11	Басқа бөлімшелердің консилиумдеріне және консультацияларына қатысу.
12	Хирургиялық стационарда кезекшілік ету.

2	Детская неотложная хирургия	Острый аппендицит. Болезнь Гиршпрунга. Кишечная непроходимость. Особенности клиники, диагностики острых хирургических заболеваний органов брюшной полости у детей.
3	Гнойно-воспалительные заболевания мягких тканей	Фурункул, карбункул, абсцесс, флегмона, панариций. Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
4	Остеомиелит у детей	Этиология, классификация, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
5	Врожденный вывих бедра	Ранняя диагностика и функциональные методы лечения. Профилактика. Диспансеризация.
Всего: 70 часов		
Клиническая анатомия, оперативная хирургия		
1	Клиническая анатомия отдельных частей тела	Верхняя и нижняя конечность, голова, шея, грудная стенка, плевра, легкие, сердце, пищевод, брюшная полость.
2	Основные принципы оперативного вмешательства	Хирургическая операция, виды (радикальная, паллиативная, диагностическая). Хирургический инструментарий, особенности в детской хирургии. Правила и способы разъединения и соединения тканей. Применение ультразвука и лазера, склеивающих веществ. Микрохирургия. Шовный материал. Механический шов. Виды швов. Способы местного обезболивания. Методы остановки кровотечений. Принципы первичной обработки ран.
Всего: 70 часов		
Травматология		
1	Переломы конечностей	Переломы плеча, предплечья, ключицы, костей таза, бедра, костей голени. Достоверные и вероятные признаки переломов. Признаки повреждения магистральных сосудов и нервов. Транспортная иммобилизация. Рентгенодиагностика переломов и клинко-рентгенологические признаки сращения переломов. Скелетное вытяжение. Методы остеосинтеза. Повреждения плечевого пояса, нижних конечностей, грудной клетки, позвоночника, таза. Хирургическое лечение переломов.

5	Заболевания предстательной железы	Этиология, классификация, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
6	Заболевания прямой кишки	Геморрой. Хронический парапроктит (свищи прямой кишки). Трещина анального прохода. Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
7	Общие принципы организации хирургической помощи населению	Организация хирургического стационара, хирургического отделения, перевязочной, операционного блока. Протоколы диагностики и лечения хирургических заболеваний в РК.
Всего: 384 часа		
Анестезиология и реанимация		
1	Организация анестезиологической и реанимационной помощи населению	Организация и работа отделения анестезиологии, реанимации и интенсивной терапии. Доказательная медицина в анестезиологии и реанимации. Медикаменты отделения анестезиологии, реанимации и интенсивной терапии.
2	Наркоз	Классификация наркозов, наркотических средств. Подготовка к наркозу. Премедикация, её цели и средства. Аппаратура для проведения наркоза. Виды анестетиков. Проводниковая анестезия.
3	Интубация трахеи	Виды интубации. Ларингоскопия. Интубационные трубки. Техника проведения интубации трахеи.
4	Инфузионная терапия, парентеральное питание	Классификация инфузионных растворов. Показания и противопоказания к применению. Особенности применения у различных групп больных при различных патологических состояниях.
5	Интенсивная терапия некоторых неотложных синдромов	Шок. Кровотечение. Острая дыхательная недостаточность. Острая сердечно-сосудистая недостаточность.
Всего: 280 часов		
Детская хирургия		
1	Общие принципы организации хирургической помощи детям	Организация детского хирургического стационара, хирургического отделения, перевязочной, операционного блока. Протоколы диагностики и лечения детских хирургических заболеваний в РК. Доказательная медицина в детской хирургии.

13	Кітапханада, ғаламтор желісінде жұмыс істеу.
14	Оқу-клиникалық орталықта жұмыс істеу.

4 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

4.1 Дәрістердің тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы
Клиникалық фармакология	
1	Клиникалық фармакология мен фармакотерапияның жалпы мәселелері. Хирургиядағы дәлелдемелі медицина.
2	Тиімді фармакотерапия негіздері, клиникалық фармакологияның этикалық және әлеуметтік аспектілері.
Сәулелік диагностика	
1	Хирургиядағы диагностиканың сәулелік әдістері (рентгенография – скопия, УДЗ, МРТ, ядролы медицина).
2	Сүйектер мен буындардың хирургиялық ауруларының визуальды диагностикасы.
Нутрициология	
1	Қазақстанда тағаммен емдеу қызметін ұйымдастыру.
2	Тағаммен емдеу принциптері.
Нейрохирургия	
1	Ми қантамырларының топографиялық анатомиясы.
2	Экстраинтракраниальдық реконструкциялық операция.
Урология	
1	ҚР урологиялық көмекті ұйымдастыру. Урологиялық наукастарды емдеудің және диагноз қоюдың қазіргі принциптері.
2	Урологиялық наукастарды эндоскопиялық емдеудің негізгі принциптері.
Неврология	
1	Мидың созылмалы ишемиясы.
2	Ми-қантамырлық жеткіліксіздік.
Анестезиология және реанимация	
1	Анестезиология және реанимациядағы дәлелдемелі медицина.
2	Инфузиялық, трансфузиялық және гемотрансфузиялық терапия.

Эндокринология	
1	Қантсыз диабет.
2	Диабеттік ангиопатия. «Диабеттік аяқ» синдромы.

4.2 Бейіндеуші шектес пәндердің тақырыптық жоспарының үлгісі және мазмұны

№	Тақырыбы	Мазмұны
Клиникалық фармакология		
1	Хирургиядағы клиникалық фармакология және фармакотерапия мәселелері	Тиімді фармакотерапия негіздері, клиникалық фармакологияның этикалық және әлеуметтік аспектілері, дәлелдемелі медицина. Тағайындауды негіздеудің, мөлшерлеу режимін таңдаудың клиника-фармакологиялық тәсілдері, хирургиялық практикада қолданылатын препараттардың тиімділігін және қауіпсіздігін бағалау. Науқас ауруының ауырлығын, жанамаласқан патологияны, жасын ескеріп препараттарды, мөлшерін таңдау.
2	Дәрілік препараттардың жанама реакциялары	Анықтамасы. Жіктемесі. Антикоагулянттардың, антиагреганттардың жанама әсерлері.
Сәулелік диагностика		
1	Хирургиядағы диагностиканың сәулелік әдістері (рентгенография, -скопия, УДЗ, МРТ, ядролы медицина)	Ішкі ағзалардың жіті және созылмалы хирургиялық ауруларының сәулелік диагностикасы: жүрек, өкпелер, асқазан, ішек, бауыр, билиарлық жүйе және ұйқыбез, бүйрек және зәр шығару жолдары, қалқаншабез, бүйрекбез.
2	Сүйектер мен буындардың хирургиялық ауруларының визуальды диагностикасы	Рентгенологиялық симптомдар мен синдромдар.
Нутрициология		
1	Тағаммен емдеу принциптері	Ішкі ағзалар аурулары кезінде тиімді және жеке үйлесімді тамақтануды ұйымдастыру негіздері. Қазақстанда тағаммен емдеу қызметін ұйымдастыру.
2	Кейбір хирургиялық аурулар кезінде тағаммен емдеу	Қантамырлар атеросклерозы, холецистит, панкреатит, ойықжара ауруы, қантты диабетті тағаммен емдеу.

3.1.2 Примерный тематический план и содержание практических занятий «нулевого года» обучения

№	Тема	Содержание
Хирургические болезни - 1		
1	Острый аппендицит	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение. Особенности у подростков, беременных и людей пожилого возраста.
2	Острый панкреатит	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
3	Острый холецистит	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
4	Острая кишечная непроходимость	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
5	Перитонит	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
6	Хирургические осложнения язвенной болезни желудка и ДПК	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
7	Острая кишечная непроходимость	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
Всего: 384 часа		
Хирургические болезни - 2		
1	Работа хирурга в условиях СВА. Наиболее часто встречающиеся заболевания в амбулаторной практике	Абсцесс мягких тканей, фурункул, карбункул, панариций, вросший ноготь. Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
2	Острые флеботромбоз, тромбофлебит	Этиология, классификация, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
3	Гнойно-воспалительные заболевания мягких тканей	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.
4	Мочекаменная болезнь	Этиология, патогенез, клиническая картина, диагностика, дифференциальная диагностика, хирургическое лечение.

2	Хирургический инструментарий, классификация, назначение. Правила и способы разъединения и соединения тканей. Применение ультразвука и лазера, склеивающих веществ.
Итого: 2 часа	
Травматология и ортопедия	
1	Организация травматологической помощи населению. Особенности обследования больных с травмой. Достоверные и вероятные признаки переломов. Признаки повреждения магистральных сосудов и нервов.
2	Методы профилактики и реабилитации больных с наиболее часто встречающимся ортопедическими заболеваниями и травмами, включая детей и лиц пожилого возраста.
Итого: 2 часа	
Офтальмология, оториноларингология	
1	Методы обследования органа зрения. Ранняя диагностика наиболее распространенных глазных заболеваний: патология век, слезных органов, конъюнктивиты, роговицы, сосудистой оболочки, сетчатки, зрительного нерва, хрусталика, глазодвигательного аппарата, глаукомы.
2	Слуховой и вестибулярный анализаторы методика эндоскопического исследования ЛОР-органов.
Итого: 2 часа	
Онкология с маммологией	
1	Оказание онкологической службы РК. Учетная документация в онкологии. Клинические группы онкологических больных. Принципы диспансеризации в онкологии. Предраковые заболевания (облигатный и факультативный предрак). Клиническая классификация злокачественных опухолей по стадиям (I-IV стадии) и по системе TNM. Заболеваемость, факультативные и облигатные предраки.
Итого: 2 часа	
Лучевая диагностика	
1	Лучевые методы диагностики (рентгенография – скопия, УЗИ, МРТ, ядерная медицина) в хирургии.
Итого: 2 часа	

Нейрохирургия		
1	Ми қантамырларының топографиялық анатомиясы	Ішкі күретамыр, омыртқа артериясы және виллизиев шеңбері.
2	Нейрохирургиялық операциялардың ерекшеліктері	Трепанациялық тесіктерді салу әдістемесі. Артерия қантамырларын микрохирургиялық түзеу. Ми қантамырларын клиппстеу. Артерия қантамырларына тігіс салу. Каротидтік эндартерэктомия.
Урология		
1	Урологиялық аурулардың семиотикасы	Зәр шығудың жіті тоқтауы, бүйрек және зәр шығару жолдарының жаракаттарында, бүйрек шаншуында, гематурия кезінде дәрігердің қолданатын тәсілі.
2	Несептас ауруы	Этиология, жіктемесі, патогенез, клиника, диагностика, емдеу, операция тәсілімен емдеуге арналған көрсетілімдер. Операциялардың түрлері және техникасы.
Неврология		
1	Ми қанайналымының бұзылуы	Этиология және патогенез. Жіктемесі. Клиникалық көрінісі. Диагностика және саралау диагностикасы. Консервативтік терапия. Шұғыл көмек. Хирургиялық тәсілмен емдеу әдістері.
2	Ми-қантамырлық жеткіліксіздік	Патогенез. Клиникалық көрінісі. Диагностика және саралау диагностикасы. Операция жасауға арналған көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдер. Хирургиялық тәсілмен емдеу әдістері. Операциядан кейінгі асқынулар.
Анестезиология және реанимация		
1	Наркоз	Науқасты наркозға дайындау. Премедикация, мақсаты және құралдары. Анестетиктердің түрлері. Анестезияның аймақтық әдістері. Анестезияның аралас және жанамалас түрлері. Операция алдындағы кезеңдегі, операция кезіндегі, операциядан кейінгі кезеңдегі инфузиялық терапия, парентеральдық тамақтандыру. Гемотрансфузия. Операциядан кейінгі ерте кезеңнің ерекшеліктері. Емдік наркоз.
2	Өміріне қауіп төндіретін синдромдар кезіндегі қарқынды терапия және реанимация	Жіті тыныстық жеткіліксіздік, жүрек-қантамырлық жіті жеткіліксіздік, тырысу және гипертермиялық синдромдар, шок.

Эндокринология		
1	«Диабеттік аяқ» синдромы	Инсулинотерапия. Диабеттік ангиопатия патогенезі. Гипергликемия кезіндегі тиімді диагностика алгоритмі.
2	Қалқаншабез ауруы	Этиология, жіктелімі, патогенез, клиника, диагностика, емдеу, операция тәсілімен емдеуге арналған көрсеткіштер. Операциялардың түрлері және техникасы.

4.3 Резиденттің өзіндік жұмысының (РӨЖ) тақырыптық жоспарының үлгісі

№	Тақырыбы	Мазмұны
Клиникалық фармакология		
1	Ангиохирургиялық аурулар кезіндегі тиімді фармакотерапия мәселелері	Науқастың ауыру тарихын, науқасқа тағайындайтын медикаментті заттардың және олардың құрамының тиімділігін және нәтижелілігін сараптау және талдау.
2	Кейбір ангиохирургиялық аурулардың фармакотерапиясы	Тромбофлебит, облитерациялаушы эндартериит, аяқ веналарының варикоздық кеңеюі, диабеттік ангиопатияның тиімді фармакотерапиясы бойынша презентация дайындау.
Сәулелік диагностика		
1	Қантамырлар аурулары кезіндегі рентгенография	Рентгенологиялық кабинетте және УДЗ кабинетінде жұмыс істеу. Флебография. Ангиография. Ультрудыбыстық доплерография.
2	Сүйектер мен буындардың хирургиялық ауруларының визуальды диагностикасы	Сүйектері мен буындарының патологиясы бар науқастардың рентгенограммаларын талдау.
Нутрициология		
1	Тағаммен емдеу принциптері	Қазақстанда тағаммен емдеу қызметін ұйымдастыру. Нәруыздар, майлар, көмірсулар. Тамақтанудың калориялылығы.
2	Қантты диабет кезінде тағаммен емдеу	Міндетіміз қантты диабетпен ауыратын науқас үшін гликемиялық бейінді ескеріп тағаммен емдеу бағдарламасын құру.

3	Этиология, патогенез, клиника, диагностика, дифференциальная диагностика, выбор метода хирургического и консервативного лечения наиболее часто встречающихся урологических заболеваний.
4	Острое нарушение мезентериального кровообращения.
5	Послеоперационное ведение типичных, наиболее часто встречающихся и редких, трудных в диагностическом плане, хирургических заболеваний в условиях стационара.
Итого: 12 часов	
Хирургические болезни - 2	
1	Тактика хирурга при острой хирургической патологии (острый аппендицит, острый панкреатит, острый холецистит).
2	Тактика хирурга при острой хирургической патологии (острая кишечная непроходимость, кровотечение, осложнения язвенной болезни).
3	Общие принципы организации оказания хирургической помощи на догоспитальном этапе. Стационарзамещающие технологии в современных условиях. Организация работы центра амбулаторной хирургии. Работа хирурга в условиях СВА.
4	Тактика хирурга при острой проктологической патологии (ректальное кровотечение, трещины заднего прохода, острый парапроктит, тромбоз геморроидальных узлов).
5	Тактика хирурга при острой урологической патологии (почечная колика, острая задержка мочи, макрогематурия).
Итого: 12 часов	
Анестезиология и реанимация	
1	Организация и работа отделения анестезиологии, реанимации и интенсивной терапии.
2	Подготовка больного к наркозу. Премедикация, цели и средства.
3	Виды анестетиков. Региональные методы анестезии.
4	Инфузионная терапия в предоперационном периоде, во время операции, послеоперационном периоде, парентеральное питание.
Итого: 8 часов	
Детская хирургия	
1	Пороки развития по органам и системам, хирургия новорожденных.
2	Синдромальный принцип дифференциального диагноза в детской хирургии.
Итого: 2 часа	
Клиническая анатомия и оперативная хирургия	
1	Основные принципы оперативного вмешательства. Хирургическая операция, виды (радикальная, паллиативная, диагностическая).

Ангиохирургия в стационаре - 5	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 6	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 7	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 8	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 9	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 10	396	12	384	198
Кардиохирургия	396	12	384	198
Общее кол-во часов	5148	156	4992	2574

Профилирующие смежные дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Клиническая фармакология	36	2	34	18
Лучевая диагностика	36	2	34	18
Нутрициология	36	2	34	18
Нейрохирургия	72	2	70	36
Урология	72	2	70	36
Неврология	36	2	34	18
Анестезиология и реанимация	72	2	70	36
Эндокринология	36	2	34	18
Общее кол-во часов	396	16	380	198

3 Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин

3.1 Для резидентов с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям не хирургического профиля

3.1.1 Примерный тематический план лекций «нулевого года» обучения

№	Тема
Хирургические болезни - 1	
1	Доказательная медицина в хирургии и урологии. Вопросы клинической фармакологии и фармакотерапии при хирургических заболеваниях.
2	Оказание неотложной помощи при острой хирургической патологии.

Нейрохирургия		
1	Нейрохирургиялық бөлімшеде науқастарды курациялау	Науқастарды курациялау, науқастарды ресімдеу, диагностикалық және емдік манипуляцияларға қатысу, нейрохирургиялық операцияларда ассистент болу.
2	Мидың және омыртқаның қантамырлары	Ішкі ұйқы артериясының, омыртқа артериясы және виллизиев шеңберінің хирургиялық анатомиясы. Плакаттармен, анатомиялық атластармен жұмыс істеу.
Урология		
1	Урологиялық бөлімшеде науқастарды курациялау	Науқастарды курациялау, науқастарды ресімдеу, диагностикалық және емдік манипуляцияларға қатысу, урологиялық операцияларда ассистент болу.
2	Урологиядағы жаңа технология	Эндоскопиялық технология және оның ҚР урологиялық қызметінде дамуы. Литотрипсия.
Неврология		
1	Неврологиялық бөлімшенің науқастарын курациялау	Науқастарды курациялау, науқастарды ресімдеу, диагностикалық және емдік манипуляцияларға қатысу, фармакотерапия тағайындау.
2	Ми-бассүйек нервтері	Ми-бассүйек нервтерінің 12 жұбы. Плакаттармен, анатомиялық атластармен жұмыс істеу, презентация дайындау. Неврологиялық бөлімшеде науқастардың ми-бассүйек нервтерінің 12 жұбын тексеру.
Анестезиология және реанимация		
1	Анестезиологиялық әрекетке қатысу	Науқасты наркозға дайындау. Премедикация, мақсаты және құралдары. Кеңірдек интубациясы. Өкпенің жасанды вентиляциясы. Операция алдындағы, операция кезіндегі, операциядан кейінгі кезеңдегі инфузиялық терапия. Операциядан кейінгі ерте кезеңнің ерекшеліктері.
2	Реанимация және қарқынды терапия бөлімшесінің науқастарын курациялау	Жіті тыныстық жеткіліксіздік, жүрек-қантамырлық жіті жеткіліксіздік, тырысқақ және гипертермиялық синдромдар, шок.
Эндокринология		
1	Эндокринологиялық бөлімшедегі науқастарды курациялау	Науқастарды курациялау, науқастарды ресімдеу, диагностикалық және емдік манипуляцияларға қатысу, фармакотерапия тағайындау.

2	Қалқаншабез ауруы	Қалқаншабез ауруларына (гипотиреоз, гипертиреоз, қалқаншабез ісіктері, тиреоидиттер) презентация дайындау.
---	-------------------	--

5 Оқу және оқыту әдістері

Дәрістер: шолу, проблемалық.

Семинарлар және практикалық сабақтар: емдеу-профилактикалық ұйымның әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, дәрігердің аралауына қатысу, тақырыптық науқастардың жағдайын талқылау, кіші топтарда жұмыс істеу, пікірталасқа, презентацияға қатысу, кері байланыс, ғылыми-практикалық конференцияларды ұйымдастыру.

Резиденттің өзіндік жұмысы (ТӨЖ): науқастарды қарап тексеру, емдеу-профилактикалық ұйымның әртүрлі бөлімшелерінде жұмыс істеу, оқу-ғылыми әдебиеттермен және бақылау-өлшеу құралдарымен жұмыс істеу, презентация дайындау, машықтарын оқу-клиникалық орталықта фантомдарда және муляждарда бекіту, портфолио қалыптастыру.

6 Білімді бағалау

Ағымдық және межелік бақылау: білім беретін ұйым анықтайды.

Қорытынды бақылау: тестілеу/әңгімелесу және практикалық машықтарды бағалау емтиханы.

7 Клиникалық база

Стационарлардың, МСАЖ ұйымдарының хирургиялық бейіндегі бөлімшелері (хирургиялық бейінді дәрігерлердің бөлмелері).

2 Распределение часов дисциплины

«Нулевой год» обучения для резидентов с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям не хирургического профиля (не прошедшие интернатуры по хирургии, общей врачебной практике)

Профилирующие дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Хирургические болезни - 1	396	12	384	198
Хирургические болезни - 2	396	12	384	198
Анестезиология и реанимация	288	8	280	144
Детская хирургия	72	2	70	36
Клиническая анатомия и оперативная хирургия	72	2	70	36
Травматология и ортопедия	72	2	70	36
Офтальмология, оториноларингология	72	2	70	36
Онкология с маммологией	36	2	34	18
Лучевая диагностика	36	2	34	18
Общее кол-во часов	1440	44	1396	720

Для резидентов с предшествующим уровнем образования или стажем работы по специальностям хирургического профиля

Профилирующие дисциплины

Количество часов	Аудиторные часы			СРР
	всего	лекции	практические занятия	
Общая хирургия	396	12	384	198
Торакальная хирургия	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 1	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 2	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 3	396	12	384	198
Ангиохирургия в стационаре - 4	396	12	384	198

- тромбэктомии из бедренной артерии;
- профундопластики;
- симпатэктомии грудной (открытая);
- симпатэктомии грудной (лапароскопическая);
- симпатэктомии поясничной (открытая);
- симпатэктомии поясничной (лапароскопическая);
- флебэктомии по Беккоку;
- флебэктомии по Линтону;
- склерозирования вен;
- лапароскопической перевязка перфорантных вен;
- подвздошнобедренного шунтирования (одностороннее);
- бедренноподколенного аутовенозного шунтирования;
- аортобедренного бифуркационного шунтирования (протезирование);
- резекции аневризмы брюшной аорты с протезированием аорты;
- резекции коарктации аорты;
- резекции торакоабдоминальной аневризмы;
- резекции брюшной аорты при окклюзии аорты;
- каротидной эндартерэктомии;
- сонноподключичного шунтирования;
- аортосонного шунтирования;
- артериализации вен нижней конечности;
- пункционной ангиографии;
- нефрэктомии;
- эндартерэктомии из почечной артерии;
- эндартерэктомии из чревного ствола;
- устранения артериовенозного шунта;
- коррекции эректильной дисфункции;
- повторных реконструктивных операций на сосудах и протезах;
- остеотрпанации трубчатых костей;
- формирования артериовенозной фистулы;
- диагностики и оказания первой и неотложной помощи при угрожающих жизни состояниях: кардиогенный шок, бронхоспастический синдром, гипертонический криз, ангинозный статус, острый живот, острая сосудистая недостаточность, тромбоэмболия легочной артерии, легочное кровотечение, анафилактический шок, геморрагический шок.

8 Ұсынылатын әдебиеттердің тізімі*

Орыс тіліндегі

негізгі:

1. Благитко Е.М. Амбулаторно-поликлиническая хирургия: рук-во для врачей, преподавателей и студ. – Новосибирск: Наука, 2001.
2. Госпитальная хирургия: руководство для врачей-интернов / под ред. Л.Н. Биссикова, В.М. Трофимова. – СПб.: Лань, 2003. – 896 с.
3. Госпитальная хирургия: практикум / под ред. А. Игнашова, Н. Путова. – СПб.: Питер, 2003. – 800 с.
4. Руководство по неотложной хирургии органов брюшной полости / под ред. В.С. Савельева. – М.: Триада-Х, 2004.
5. Семенов Г.М. Современный хирургический инструментарий. – СПб.: Питер, 2006. – 352 с.
6. Соколович А.Г. Сосудистая хирургия и ангиология: учебное пособие. – М.: Феникс, 2006. – 176 с.
7. Федоров В.Д., Светухин А.М. Избранный курс лекций по гнойной хирургии. – М.: Миклош, 2005. – 365 с.

қосымша:

1. Алиев М.А., Воронов С.А., Джакупов Д.А. Экстренная хирургия: краткое практ. рук-во. – Алматы: Медицина баспасы, 2001. – 191 с.
2. Газетов Б.М., Калинин А.П. Хирургические заболевания у больных сахарным диабетом. – М.: Медицина, 1991. – 256 с. – 2 экз.
3. Гришин И.Н., Подгайский В.Н., Старосветская И.С. Варикоз и варикозная болезнь нижних конечностей. – 2005. – 253 с.
4. Гуляев А.Е., Лохвицкий С.В., Ширинский В.Г. Антимикробная профилактика в хирургии. – М.: Триада-Х, 2002.
5. Де Беки М.Е., Петровский Б.В. Экстренная хирургия сердца и сосудов. – М.: Медицина, 1980.
6. Завада В.Н., Гиан Ю.М., Алексеев С.А. Хирургический сепсис: учебное пособие. – Минск, 2003. – 237 с.
7. Золингер З. Атлас хирургических операций. – М.: Медицина, 2000.
8. Лохвицкий С.В., Афанасьев А.Г., Маломуд М.Л. Диабетическая гнойная остеоартропатия. – Караганда: Полиграфия, 1995. – 153 с.
9. Алиякпаров М.Т., Баймышев Е.О., Никонов В.В. Аневризмы брюшной аорты. – Караганда, 1997.
10. Лохвицкий С.В., Богомолов А.Д., Баширов А.Б. Реконструктивные и кожно-пластические операции при лимфэдеме. – 1985.
11. Богомолов А.Д. Лечение хронического лимфатического отека (лимфэдемы) барокамерой Кравченко на Пятигорском курорте. – 1988.
12. Лохвицкий С.В., Баширов А.Б., Морозов Е.С. Комплексное хирургическое лечение диабетических гнойных остеоартропатий. – 1990.

13. Коваленко В.И. Хирургическое лечение больных облитерирующими поражениями брюшной аорты и артерий конечностей. – 1980.
14. Лохвицкий С.В., Богомолов А.Д. Клиника и диагностика хронического лимфатического отека конечностей. – 1982.
15. Коваленко В.И., Магзумов Г.К. Хирургическое лечение варикозной болезни вен нижних конечностей. – 1983.
16. Лохвицкий С.В., Афанасьев А.Н. Методы исследования регионального кровообращения и микроциркуляции при облитерирующих заболеваниях артерий конечностей. – 1980.
17. Лохвицкий С.В., Баширов А.Б., Морозов Е.С. Трофические язвы. – 1988.
18. Коваленко В.И. Облитерирующие заболевания (энтерит, атеросклероз, артерий нижних конечностей). – 1981.

Қазақ тіліндегі

негізгі:

1. Апсатаров Е.А., Алмағамбетов А., Ибадильдин А.С. Хирургиялық аурулар. – Алматы: Санат, 1997. – 336 б.
2. Баширов А.Б. Госпиталдық хирургия. Т. 1, 2. – Караганды, 1994.

қосымша:

1. Баширов А.Б., Лохвицкий С.В. Хирургиялық жедел кеме керсететін аурулары. – Караганды, 1992. – 158 б.

- основы диагностики и экстренной помощи при неотложных состояниях, при сосудистых заболеваниях, травмах;
- основы реаниматологии: основные методы реанимации при внезапной остановке кровообращения, острой дыхательной недостаточности, аллергических, коматозных состояниях, при переохлаждении, утоплении, электротравме;
- основы общей анестезии, применяемой на догоспитальном этапе;
- основы диагностики и неотложной помощи при острых заболеваниях и травмах органов брюшной полости, опорно-двигательного аппарата, нервной системы, при острых заболеваниях и травмах уха, горла и носа, глаза, термических поражениях, острых экзогенных отравлениях, инфекционных заболеваниях, острых заболеваниях и травмах в урологии;

уметь:

- проводить дифференциальную диагностику, обоснование клинического диагноза, назначение необходимых инструментальных и лабораторных методов обследования больным, в том числе детям, согласно протоколам, интерпретация результатов дополнительных методов обследований назначение адекватной терапии согласно протоколам лечения;
- проводить диспансеризацию здоровых и больных, в том числе детей;
- оформлять медицинской документации, предусмотренной законодательством по здравоохранению;
- проводить необходимые противоэпидемические мероприятия при выявлении инфекционного заболевания;
- назначать необходимые инструментальные и лабораторные методы обследования больных, согласно протоколам;
- интерпретировать данные эндоскопических, рентгенологических и ультразвуковых методов исследования, МРТ, КТ;
- интерпретировать результаты лабораторных методов исследования;
- выявлять экстренные сосудистые заболевания, угрожающие жизни пациента в условиях приемного отделения и на догоспитальном этапе;
- проводить адекватную предоперационную подготовку больных и послеоперационное ведение;
- определять показания и противопоказания к экстренным оперативным вмешательствам;
- определять показания и противопоказания к гемотрансфузии, правила проведения, симптоматику гемотрансфузионных осложнений и методы их лечения;
- проводить диспансеризацию здоровых и больных;
- проводить эпидемиологический контроль отделения и пищеблока;
- оформлять медицинскую документацию, предусмотренную законодательством по здравоохранению.

владеть навыками:

- ампутации и экзартикуляции пальцев;

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

РЕЗИДЕНТУРА

Специальность:

АНГИОХИРУРГИЯ

Введение

Ангиохирургия — раздел медицины, изучающий кровеносные и лимфатические сосуды, их строение и функционирование, их заболевания и патологические состояния, методы диагностики, профилактики и лечения этих заболеваний как консервативные, так и оперативные (хирургические). Количество пациентов, нуждающихся в помощи специалиста по лечению заболеваний сосудов, увеличивается ежегодно. В связи с этим прогнозируется значительный рост в ближайшие годы числа больных заболеваниями артерий и вен. Актуальность проблемы хирургии сосудов постоянно увеличивается. Несмотря на огромное количество экспериментальных и клинических работ по данному вопросу, его следует считать открытым и нерешенным практически в той же степени, в какой это имело место на заре развития отечественной ангиохирургии. Это связано, в первую очередь, с тем, что ближайшие и отдаленные результаты пластики артерий не внушают надежду, как в плане эффективности используемых методов, так и относительно структуры осложнений проводимых вмешательств. Одним из основных направлений, занимающих умы сосудистых хирургов, является создание сосудистых, и в первую очередь артериальных, протезов, удовлетворяющих требованиям хирургов.

Цель дисциплины: подготовка квалифицированного специалиста для работы в качестве врача-ангиохирурга.

Задачи дисциплины:

- закрепить изучение теоретических вопросов ангиохирургии;
- совершенствовать практические навыки по современным принципам диагностики, интерпретации полученных результатов обследования с позиции доказательной медицины, методам предоперационной подготовки и способам проведения оперативных вмешательств, в том числе – ангиохирургических операций;
- обучение самостоятельному осуществлению квалифицированной врачебной помощи при различных состояниях и заболеваниях, требующих ангиохирургического вмешательства.

Конечные результаты обучения

Резидент должен

знать:

- общие вопросы организации хирургической помощи в республике, работа больнично-поликлинических учреждений, организация работы скорой неотложной помощи;
- этиология, патогенез, клиническая симптоматика основных сосудистых заболеваний, их профилактика, диагностика и принципы лечения, клиническая симптоматика пограничных состояний в хирургической клинике;

Астана 2010

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАНА И ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки.

2 ВВЕДЕНА ВПЕРВЫЕ.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным стандартом образования 2009 г. для резидентуры по специальности «Ангиохирургия».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом и.о. Министра здравоохранения РК № 916 от 23 ноября 2010 г.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	38
2. Распределение часов дисциплины	41
3. Примерный тематический план и содержание профилирующих дисциплин	42
4. Примерный тематический план и содержание профилирующих смежных дисциплин	60
5. Методы обучения и преподавания	65
6. Оценка знаний	65
7. Клиническая база	65
8. Список рекомендуемой литературы	66

Настоящая типовая программа не может быть тиражирована и распространена без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.